

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

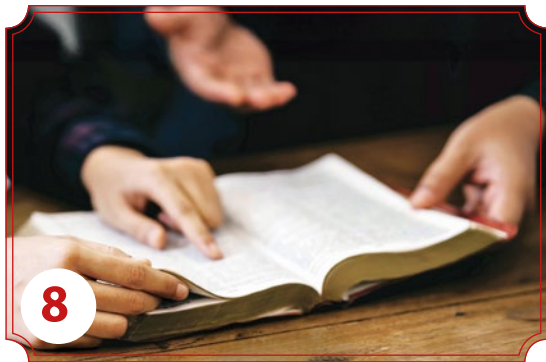
Legyél Isten mosolya a Földön!

*Isten mosolya:
Jézus Krisztus.
Jézusban rámosolygott
a sötétben botorkáló,
végkimerülés felé haladó
embervilágra. ...
Isten szeretettel
mosolyog rád
Jézusban. Tudsze-
visszamosolyogni?*

(Cseri Kálmán)

A TARTALOMBÓL

8

„AKIK AZ Ő SZAVUKRA HISZNEK ÉNBENNEM”

Gér András László zsinati tanácsos igehirdetése

20

MÁTRAHÁZA 2026

30

MINT VESSZŐSZÁL SARJADT KI ELŐTTÜNK

Osváth Zsolt írása a hercegszöllősi kánonok 450. évfordulójáról

Kelj fel, tündökölj, mert eljött világosságod, rád ragyogott az Úr dicsősége. Bár még sötétség borítja a földet, sűrű homály a nemzeteket, de fölötted ott ragyog az Úr, dicsősége meglátszik rajtad.

(Ézsaiás 60,1-2)

IMÁDSÁG

Urunk Istenünk, szerető mennyei Édesatyánk, Jézus Krisztus által. Megvalljuk Neked, hogy húsvét napjaiban ugyanúgy értetlenek vagyunk, mint a Te tanítványaid. Értetlenül állunk az üres sír előtt, érthetetlen számunkra, hogy milyen rendezettség van a Te kölcsönsírodban, és nem értjük, miért nincs ott a test. Értetlenkedünk.

Urunk Istenünk, bűnbánattal valljuk meg előtted, hogy hitetlenül élünk, hogy a húsvét szétfeszíti a mi életünket, nem tudunk hinni. Nemcsak azért, mert elfogy az emberi lehetőség, hanem nem tudjuk elhinni, hogy mindazt, ami embernek lehetetlen, Neked, az élő Istennek lehetséges.

Hitetlenül élünk, Urunk, mert nem a Te Fiaid útján járunk, nem rajta keresztül akarunk eljutni hozzád, a mi Megváltónkhoz. Hitetlenül élünk, és ezért mások sem Krisztust keresik rajtunk keresztül.

És megvalljuk Neked, Urunk Istenünk azt is, hogy reménytelenül tekintünk a jövőbe. Mi mindig a mával vagyunk elfoglalva, mindig a múlt sérelmei feszítenek bennünket, és bűn bünt követ a mi életünkben. Ezért bénák és tehetetlenek vagyunk, magunkban is, magunkkal is, szereteteinkkel kapcsolatban is, meg életünkkel kapcsolatban is.

Ezért csak egyet tehetünk. Közösen így imádkozunk: „Könyörülj rajtam, én Istenem, a Te kegyelmességed szerint, és töröld el az én bűnemet. Tiszta szívet teremts bennem, és az erős lelket újítsd meg bennem.” Ámen.

(Nyilas Zoltán esperes imádsága a 2026. április 6-i, húsvét hétfői pomázi istentiszteleten) ■

MEGVÁLTVA

JÖJJ, KIRÁLYOM, JÉZUSOM

1. Megváltva! Mily boldogan vallom a Bárány szent vére árán.
Megváltva! Mily végtelen áldás, hogy gyermeke vagyok immár.
*Megváltva, megváltva! Ó, hála néked, jó Atyám!
Kegyelmed oly végtelen gazdag, a szívem csak téged imád.*
2. Megmentve! Most áldom az Urat, és éneklek új éneket,
Mert fénye a lelkembe ragyog, s megújítja életemet.
Megváltva, megváltva! Ó, hála néked, jó Atyám!
Kegyelmed oly végtelen gazdag, a szívem csak téged imád.
3. Megváltóm! Csak téged imádlak, és hódolva porba hullok.
Ím, zeng, zeng a hódolat hangja, míg előtted leborulok.
Megváltva, megváltva! Ó, hála néked, jó Atyám!
Kegyelmed oly végtelen gazdag, a szívem csak téged imád.

1. Jöjj, királyom, Jézusom, / Szívem, íme, megnyitom,
A gonosztól óvj te meg, / Meg ne rontson engemet.
2. Véreddel, mely el-kifolyt, / Mosd le rólam, ami folt;
Élet útját megmutasd, / Én meg nem találom azt.
3. Gyógyítsd meg sok nyavalyám, / Enyhíts szívem bánatán;
Kétség, gond ha gyötrenek, / Biztasd nádszál hitemet.
4. Van hatalmad rá, tudom, / Míveld, édes Jézusom:
Hit, remény és szeretet / Töltse be a szívemet.
5. A keresztet te adod, / Adj hozzá alázatot:
Hordjam olyan csendesen, / Mint egykor te, Mesterem.
6. Majd ha véget ér a harc / S megpihentetni akarsz:
Megragadom jobbodat, / S Mennyországod befogad.

JÉZUSRÓL, CSAK RÓLA

Jézusról, csak róla mondok éneket,
Ő, csak ő hordozta minden vétkemet,
Ő, csak ő hordozta minden vétkemet.

Bűn, halál bilincseit Jézus törte le,
Így lettem fogolyból Isten gyermeke,
Így lettem fogolyból Isten gyermeke.

Bűn szennyezte lelkem, s ím befogadott,
Vére árán nyertem bűnbocsánatot,
Vére árán nyertem bűnbocsánatot.

Mint királyi gyermek, élek föld porán,
Szép örökség vár rám, égi koronám,
Szép örökség vár rám, égi koronám.

Az aranyvárosban lesz lakóhelyem,
Örök menyegzőben örvendezhetem,
Örök menyegzőben örvendezhetem.

NYILAS ZOLTÁN ESPERES HÚSVÉT VASÁRNAPI IGEHIRDETÉSE

Uram, tehozzád futok...

Kedves testvérek! Ma reggel, amikor már megpirkadt, és föl húztam a konyha redőnyét, arra lettem figyelmes, hogy valaki szemben velünk, a tér másik oldalán szalad, rohan. Nem olyan futó volt, akivel kettővel is találkoztam, miközben Csobánkára mentem, akiken futócipő volt, világító felső mez, és a mozgásukon látszott, hogy rendszeres futók, hanem egy olyan embert láttam, akit valami új, hajt ebben a világban, és zihálva fut. Néhány pillanatra láttam csupán.

Felolvastott ígénknek és ennek a húsvéti istentiszteletnek két fontos üzenete van: a futás, és hogy igazából miért is futunk. Ki kell mondanunk, hogy ennek a húsvéti futásnak a bizonytalanság az oka. Egészen konkrétan azt mondja a szentíró, mind magdalai Máriával, mind pedig Péterrel és Jánossal kapcsolatban, hogy azért futottak húsvétkor, mert üres volt a sír. Az üres sír készítette őket rohanásra, futásra. Az, amikor az ember nem talál valamit, ami fontos neki. Hadd mondjam másképpen: az üresség ma is sok embert mozdít meg és sok embert indít el.

Sir Edmund Hillaryról mondják azt, aki elsőként mászta meg a Mount Everestet, hogy mennyit készült a csúcstámadásra. Évekig arról a pillanatról álmódott, hogy amikor fölér a csúcra, amikor a világ tetején áll majd, akkor milyen lesz az. Nagyon sok időt szánt a felkészülésre, gyakorolta a túlélést. A Mount Everest megmászásához szükséges az, hogy valaki a túlélést gyakorolja. Túlélő technikákat, hogy hogyan fogja átélni a fagyot, a hideget, az oxigénhiányt. Gyakorolta a hegymászást. Később egy interjúban azt mondta, hogy amikor fölértem a csúcra, amikor ott álltam a világ tetején, azt tapasztaltam, hogy ott nincsen semmi. Üresnek érezte magát.

Gyakran a mi életünket is ugyanez hajtja, úzi, ez az üresség. Valahogyan mi magunk szeretnénk betölteni. So-

kan vannak, akik azért járnak templomba, hogy valahogy feltöltődjenek, hogy ne az üresség érzése hassa át őket hétről hétre. Vannak sokan, akik az ürességüket megpróbálják kipótolni. Megpróbálnak az életükbe minél többet beletömni, belegyömöszölni. Ezért rohannak, ezért rohanunk mi mindannyian.

Sok ilyen reményvesztett futásunk van. Olyan reményvesztett futásaink vannak, amelyek eltávolítanak magától az élettől és eltávolítanak önmagunktól is. A reményvesztett futásnak az a lényege, hogy nem számol Istennel, csak önmagával. Nem számol Isten csodájával, nem számol Isten jelenlétével, nem számol Isten valóságával, csak avval, hogy nincs. Átélted már ezt? Űzött, hajtott valami, amit nem tudsz megfogalmazni, egészen pontosan a semmi, a nincs, a hiány, a fájdalom és a reményvesztettség.

Erről beszél húsvét hajnalán magdalai Mária története. Ő mindent Jézusra tett föl. Mindent Jézustól kapott, az egész életét Ő töltötte be. Új életet, új reménységet, új perspektívát, új embereket, új gyülekezetet kapott, s mindezek egyszerűen nincsenek. Ott kéne lennie, de nincs. Hiányzik. És ezt a hiányt valakinek el kell mondani. Minden veszteséget így élünk meg.

Tudjátok, a halálnak mindig az a nagy ereje, hogy abban a pillanatban, amikor beüt, megjelenik benne a múlt. Hogy az, aki az életem része volt, akivel beszéltem, akivel találkoztam, akire rábíztam magamat, már nem a jelen és nem a jövő, hanem attól a pillanattól kezdve a múlt. Nincs. Üres. A halál ilyen. Ezért hajt, új bennünket, hogy valami maradandót, valami olyat, amiről majd megismernek bennünket itt ezen a világon, valamilyen nyomot hagyjunk, de nincs. Testvérek, nyomtalanul fogunk eltűnni erről a földről. Ez a döbbenetes, ez ebben a fájdalmas, ez okozza az ürességet belül.

Aztán van egy másfajta futása az ember életének: ez a csalódások futása. Amikor már úgy távolodunk valakitől, már nem keressük a közelségét, mert csalódtunk benne, legyek egyre távolabb, minél messzebb tőle. Azok a pillanatok, amikor azt mondjuk biblikusan: „Pedig mi azt reméltük tőled, Urunk Istenünk, pedig mi azt vártuk Tőled, Istenünk, hogy Te ezt és ezt meg fogod tenni a mi életünkben”.

Van egy másik történet, amely Jézus feltámadásának a történetét készíti elő, ugyancsak János evangéliumában, a 11. fejezetben, amikor János arról beszél, hogy Jézus egyik barátja hal meg. Lázárnak hívják. És amikor meghal, Lázár testvérei a csalódásukat fogalmazták meg, és azt mondják: „Uram, ha itt lettél volna... Ha igaz volna az, amit én az apámtól hallottam, meg a nagyapámtól, meg a dédapámtól, hogy Isten azt jelenti, hogy Immánuel, hogy velünk az Isten... Ha itt lettél volna velünk, akkor ez nem történik meg.” Hány ilyen ember van! Mondjátok meg őszintén, hányszor vagyunk mi is ilyen helyzetben! Uram, ha itt lettél volna velem, akkor ez nem történik meg. Uram, ha meghallgattad volna az imádságomat, akkor ez nem történik meg. Uram, hagyjuk! Becsaptál. Jere-miás azt mondja: „Rászedtél, Uram! És

én hagytam, hogy rászedj.” Hányan és hányan csalódnak így emberben és az élő Istenben.

A napokban hallottam, és úgy beleborzongtam... Billy Graham egy híres, népszerű amerikai prédikátor volt a 80-as, 90-es években. A világ legbefolyásosabb lelkipásztorai között tartották számon, nagy stadionokat megtöltő evangelizációi voltak. Ilyen volt a 80-as években Budapesten is a Népstadionban, amelyen magam is ott voltam, mert a szüleim elvittek a nagy Billy Graham evangelizációjára. Az ő felesége mondta el: „Hogyha Isten minden imádságomat meghallgatta volna a párkeresésben, akkor nem Billy Graham lett volna a férjem.”

Hány és hány ember csalódik az Istenben. Közben vannak olyan pillanatok, olyan helyzetek, amikor nem csak arról van szó, hogy csalódtunk az Istenben, hanem hogy szomjazunk az Istenre, hogy vágyjuk az Istennel való találkozást, vágyjuk azt, hogy valami történjen bennünk, valami történjen velünk, hogy az ürességünkre nem az elfutás a megoldás, hanem éppen a közeledés.

Egészen bizonyos, hogy Péter és János, akik futnak, hogy megnézzék az üres sírt, őket is valami ilyen hajtotta, mozgatta, hogy meglássák, valóban nincs ott. Vajon mi, akik eljöttünk ezen a húsvét reggelen az istentiszteletre, amikor megnyílt a szemünk és felkelünk, amikor egy picit kitisztult a gon-

dolkodásunk, énekeltük-e a szívünkben a dicsőítő éneket, hogy: Uram, tehozzád futok, élő vízre szomjazom. Nagyon szeretlek téged, Jézusom. Uram, tehozzád futok... most nem a sírtól el, nem minél messzebb, nem saját életemet megtöltve gondolataimmal, programokkal, hanem tehozzád futok.

Testvérek, az üres sírhoz nekünk is ki kell mennünk. Nekünk is meg kell állnunk, nekünk is meg kell győződnünk arról személyesen, hogy Jézusnak fel kellett támadnia.

Van egy apró humor is ebben a leírásban. János evangélista egészen bizonyos, hogy az első húsvét történetét nem akkor írta le, amikor kiment a sírhoz. Nem volt nála jegyzetfüzet vagy tablet vagy telefon, amibe bepötyöghette volna, mi is történt ott a sírnál, hanem évekkel később írja le Jézus föltámadása után, hogy mi történt az első húsvét hajnalán. János leírja, hogy ketten futottak: az egyik Péter (aki lehet, akkor már nem is élt), a másik – akit Jézus szeretett – maga János. És azt mondja: Én előbb értem oda. Én előbb voltam ott. Gyökössy Bandi bácsi ezt úgy magyarázza – és azóta prédikációk sora születik erről –, hogy a szeretet mindig megelőzi a gondolkodást, az okoskodást, a rációt, a logikát, a beszédet. János ott volt, bepillantott, és hitt.

Oda futott. Uram, tehozzád futok... Mert meg kell arról bizonyosodnunk, kedves testvérek [szírinézó mentőautó hangja hallatszik be a templomba: Isten legyen evvel a beteggel!], meg kell bizonyosodnunk arról, hogy a sír az,

ami üres, de nem az élet. A sír az, ami üres. A halál nem tudja fogva tartani az életet, az élet nem üres. Jézus feltámadott, Jézus él. Jézus ma is vár rád, hogy találkozzon veled. A feltámadott Jézus sírja ezért üres. Nem azért, mert ellopták, nem azért, mert elvitték, hanem azért, mert feltámadott. Mert meghalt és feltámadott, nem tudta fogva tartani Őt a halál.

Tudjátok, kedves testvérek, a keresztyén hit, nem egy bizonyos gondolatrendszer elfogadását jelenti. Nemcsak arról van benne szó, hogy nagyon-nagyon logikus, és tudom, értem, mi miből fakad, mi miből következik. Sőt, a keresztyén hit nem is egy etikai döntés, hogy mától kezdve én így és így fogok élni. Mától kezdve én ezt és ezt meg fogom tenni, és szakítok evvel és evvel. Mától kezdve megmutatom, hogy lehet így is. A keresztyén hit arról szól, hogy az életem Jézus nélkül üres, Jézussal pedig megtelt étellel, és nem azért, mert ezt valaki mondta, hanem azért, mert találkoztam vele. Mert én ezt tőle hallottam, mert én ezt benne láttam meg.

Nincs recept. Ha olvassátok a húsvéti történetet, akkor látjátok, hogy van, aki látja a dolgokat, és hisz. Ez János. Van, aki hallja a nevé, magdalai Mária, és hisz. Hallja Jézus szavát. Vannak, akik találkoznak a feltámadott Úrral, és azt mondják: „Láttuk az Urat.” Nincs benne olyan receptúra, hogy ez vagy az volna pusztán igaz, hanem az egész együtt igaz. A sír azért üres, hogy a te életed ne legyen üres. Hogy a te életed középpontjában ott legyen a feltámadott, élő Isten Jézus Krisztusban. Hogy →

→ valóság legyen az, amit a mennyei istentiszteleten János evangélista lát, amikor látja a feltámadott Jézus Krisztust, és azt írja: „*Ne félj! ...halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai*”. Ne félj! Győzött az élet.

Nagy lelki élmény volt számomra 2017-ben itt a templomban egy koncert, amelyen a Bolyki testvérek énekeltek. Nagyon jó volt a hangosítás, a fények, de az est lelki magva az volt, amikor elkezdték énekelni szépen halkán Füle Lajos versét, aminek az a címe, hogy Futás.

Fut a gyermek a labda után

leszegett fejjel, tűzpirosan,
se lát, se hall, csak egyre rohan.
Guruló labda lett a világ,
szüntelen úzi, hajtja a vágó,
száz utcán, téren,
ezer veszélyen,
millió anyai kétségen át,
gyönyörűsége

s balga-bután
fut a gyermek a labda után...

Fut az ember az élet után...
Leszegett fejjel gyötri magát
kincseit egyszer csakhogy elérje,
kergeti álma, hajtja a vére.
Kenyér gurul a lába előtt,
vagyon gurul a vágya előtt,
hírnév, dicsőség álma előtt.
Rohan utánuk éveken át,
a fogyó úton, életem át,
száz utcán, téren,
ezer veszélyen,
millió isteni bánaton át, gyönyörű szépen
s balga-bután
fut az ember az élet után...

Fut az ISTEN az ember után,
mert mindent lát és szánja nagyon,
guruló szívét csakhogy elérje,
hogy fut utána, hull bele vére!
Ott fut az utcán,
ott fut a téren,
egész világon,
sok ezer éven,

sok mérhetetlen,
megérthetetlen,
keresztre írott szenvedésen át,
hulló Igével,
kiontott vérel,
vizsonozatlan,
mély szerelmével
fut az ISTEN az ember után...

Hát ez történik húsvétkor. Nem mi, hanem Ő. Azért, hogy életed legyen. Azért, hogy ne az az üresség, tompaság, fásultság, hanem az élet jellemezen. Azért, hogy ne azt mondjuk, valahogyan, melankolikusan: „Feltámadt az Úr, bizonytalán föltámadt!” – hanem azért, hogy ez legyen életünk mozgatórugója, az élő Isten, a vele való találkozás és a benne való élet. Azért, testvérem, hogy élj.

Ezért halt meg, ezért támadt fel, ezért van húsvét: Hogy élj! Ámen.

(Az igehirdetés elhangzott 2026. április 5-én, húsvét vasárnapján, a pomázi református templomban) ■

1848-as megemlékezés a református temetőben

Március 13-án gyülekezetünk az 1848-as forradalom és szabadságharc pomázi hőseire emlékezett a református temető kertben tartott ünnepségen. A megemlékezés egyben konfirmációi felkészítő alkalom is volt, melyen konfirmándusaink is részt vettek.

PÁLYI PÉTER LELKIPÁSZTOR

Meglátogatásunk ideje

„És amikor közeledett (mármint Jézus Jeruzsálemhez), látván a várost, síra azon. Mondván: Vajha megismerted volna te is, csak e te mostani napodon is, amik néked a te békességedre valóók.” (Lukács 19,41-42)

„...mivelhogy nem ismerted meg a te meglátogatásodnak idejét.” (Lukács 19, 44)

Virágvasárnap jön Jézus az Olajfák hegye felől, szamárcsikó hátán ülve, ahogy Zakariás megövendölte. Ahogy Isten előre megüzente, hogy felismerhessék meglátogatásuk idejét. Felismerhessék a Messiást, a békesség fejedelmét, hogy megtalálják a békességre vezető utat.

Mindent tudnak, mindent látnak. Egyértelműek a jelek. Mégis, Izrael vezetői semmit nem akarnak észrevenni. Megmásíthatatlanul, már döntöttek: Jézusnak meg kell halnia. Várja Őt a kereszt.

S mit látunk? Lukács evangélista külön forrása említi csak meg, hogy míg Jézus körül a tömeg „Hozsannázik”, éljenez, segítséget kér és vár, felfokozott hangulatban van, pálmaágakat, sőt ruhákat terítik le elé a földre, addig Jézus sír. Ahogy felér az Olajfák hegyének gerincére, és meglátja a várost, elkezd sírni, annak keserű jövődjéje miatt, mert nem vették észre meglátogatásuk idejét.

Vajon ki vette észre, hogy Jézus sír? Valószínű az az ember, aki a szamárcsikót vezette, fogta, hogy ebben a kavardásban le ne vesse hátáról Jézust. Ő ott volt hozzá közel. Ő hallotta azt is, amit Jézus mondott arról, hogy miért sír. Igen, a tömeg ujjong, Jézus pedig sír.

A nagy kérdés ez: Történhetek volna a dolgok másként is? Igen, bizonyára. Istennek mindig van terve arra nézve is, ha valaki felismeri meglátogatásának idejét, és megtér. A megtérők életet

nyernek. Jól példázza ezt nekünk Jónás próféta könyve, ahol a megtérő Ninive kegyelmet nyer, és nem pusztul el.

Életbevágóan fontos tehát, hogy felismerjük meglátogatásunk idejét, azt az időt, amikor Isten Jézusban, a Szentlélek által közel jön hozzánk. Amikor megszólít, amikor átölel, amikor beavatkozik az életünkbe, amikor megállít azon az úton, amit mi találtunk ki magunknak, amikor segítőt küld, amikor gyógyít... és így tovább. Számítatlan úton látogat meg minket Isten, s bizony életbevágóan fontos ezeket észreven-

ni, mert ezek segítségével tudunk csak jó döntéseket hozni. Jó döntéseket, melyek lehetővé teszik, hogy életünk áldás legyen a körülöttünk levők számára. Döntéseinkért pedig felelősek vagyunk.

Virágvasárnap ünnepének ez az egyik legfontosabb üzenete. Észre kell vennünk a mi meglátogatásunk alkalmait. Azért, hogy tudjuk – úgy mint Jézus – mindig a békesség útját választani. Igen, ha Krisztus-követőnek mondjuk magunkat, akkor a békességre igyekezés alaptulajdonságunk kell legyen. Enélkül ugyanis nem vagyunk Istennek fiai. Nem vagyunk boldogok sem.

Jézusnak egy szavába került volna, hogy ott akkor kitörjön a háború. Les-ték az emberek minden szavát. Bármit megtettek volna neki. De azt, hogy békességre igyekezzenek, háború és egymásnak feszülés nélkül éljenek, azt nem, abból nem kértek.

Lehet, hogy ma ugyanezen okból nem népszerű Jézus és az Ő tanítása? Hiszen ma minden azt sulykolja belénk, hogy harcold ki magadnak, válósítsd meg magadat, vedd el ami neked jár, taposd el aki utadban van. Takarj el minden gyengeséget. Te légy a legjobb mindenben. Ma nem akar senki szelid és alázatos lenni. Nem az igazság útját keresik az emberek, hanem a hasznot. S ha ennek az az ára, hogy fel kell adni tisztességet, becsületet, igazságot, azt nem szegyenkezve, hanem büszkén teszik, mert úgy gondolják, hogy a haszon, a nyereség igazol mindent.

Lehet ezt tenni, és nem figyelni Istenre, de akkor azt is tudomásul kell venni, hogy jön a pusztulás, a boldogtalan és elégedetlen élet, a soha nem elég boldogtalansága.

Jézus könnyei emlékeztessenek erre bennünket. Hiába ünnepel minket a világ, ha nem vesszük észre meglátogatásunk idejét, ha vakok és süketek vagyunk Isten iránt. Az ilyen ember képtelen átvenni azt a bölcsességet, amit az Úr, a mi Atyánk át akar adni nekünk, gyermekeinek. Bizony feladatunk nekünk, látóknak és hallóknak, hogy amennyire tudjuk, bizonyágtévesssel gyógyítsuk meg az emberek vakságát és süketségét. Felelősségünk!

Juttassák ezt eszünkbe Jézus virágvasárnapi könnyei és szavai, mert a meglátogatásunk felismerése, bizony mindig új utakat nyit meg előttünk, hogy Isten dicsőségére éljünk. Csodálatos lehetőség ez mindenki számára Istenről! ■

GÉR ANDRÁS LÁSZLÓ LELKIPÁSZTOR, ZSINATI TANÁCSOS IGEHIRDETÉSE

„Akik az ő szavukra hisznek énbennem”

„Akik az ő szavukra hisznek énbennem”. Micsoda mondat! Azaz az ő szavukon keresztül – az ő szavuk az eszköz atekintetben, hogy – higgyenek Jézus Krisztusban. Ezek az ők, akiknek a szavára, vagy akik szava által, vagy szaván keresztül hitre jutnak, ezek az ők, ezek mi vagyunk. Ezek az apostolok, az egyházatyák, a reformátorok, a gályarab prédikátorok, a hitvalló őseink, és most ezek mi vagyunk. A mi szánkba adott szavak, a mi szánkából elhangzó szavak itt, a történelem véghetetlen folyásában, a 21. században, Kelet-Európában, a Kárpátok ölelte, viharverte nemzet körében, ezek a szavak élő hitre, Jézus Krisztusban való hitre juttatnak el embereket. Ez az a csoda, csodálatos küldetés, amelyben részünk van, részünk lehet, amelyet megélünk, megélhetünk; ami életünk és létünk, a Magyarországi Református Egyház és a teljes Magyar Református Egyház létezésének kiindulópontja, középpontja, célja és értelme. Minden más, ami ettől eltér, minden más a világban való lét szükséges rosszra vagy épp elvetendő terhe.

Nézzük meg, hogy mit tudunk meg magunkról? Először is azt, hogy Isten nekünk adta az Igéjét („Én nekik adtam Igédet”). Másodszor azt tudjuk meg, hogy a világ gyűlöl minket. Harmadszor pedig azt, hogy nem e világból valók vagyunk.

Nézzük meg, hogy mit kér Jézus számunkra? Először is azt, hogy Isten őrizzen meg minket a gonosztól. Másodszor azt, hogy szentelődjünk meg az igazsággal („a te igéd igazság”). Harmadszor pedig azt, hogy egyek legyünk. Mi célból? Azért, hogy a világ felismerje, hogy az Atya ugyanúgy szeret minket, mint Fiát, Jézus Krisztust.

Jézus Krisztus a kereszten legyőzte a gonoszt: az ördögnek és a bűnnek minden hatalmát megtörte. A gonosz legyőzött, azonban e világban – míg e világ el nem múlik és nem lesz új ég és új föld –, mondhatni, utóvédharcokat vív. Vergődik és küzd. Nincsen üldözöttebb közösség a keresztyénségnél és nincsen ádázabb harc a világban, mint Jézus Krisztussal szemben. A világ még harcban áll.

Ravasz László definíciója szerint Jézus „a Gonosz alatt az ősi Ellenséget érti, aki a világban és a világgal rontja meg a Krisztus népét, a tanítványt, a gyülekezetet, az Egyházat.” S teszi

hozzá közös bűnvallásunkként, hogy „micsoda roppant bizonyítási anyagot szolgáltat ehhez az Egyház története és saját belső életünk története. A pénz, a hatalom, a világi öröm, a kételkedés, a hitetlen, istentelen tudomány, egyszóval az elvilágiasodás a Sátán nagyszerű hadjárata az Isten népével és emberével szemben.” Ahogy Luther Márton éneke mondja,

*„Erőnk magában mit sem ér,
Mi csakhamar elesnénk.*

*De küzd értünk a hős vezér,
Kit Isten rendelt mellénk.*

Kérdezed: ki az?

*Jézus Krisztus az,
Isten szent Fia,
Az ég és föld Ura”*

Ezért könyörög Jézus, hogy minden felsoroltaktól őrizzze meg Isten az Ő Egyházát. Mert e megőrzés közepette történik a mi megszentelődésünk. Ravasz László megfogalmazásában ez „kiválasztás, tulajdonba vétel, elkobzás, kisajátítás, új törvényadás és szolgálat.” Ami már a kiválasztással kezdődik. (És ez nem csak Jézusra vonatkozott, hanem a Jézus Krisztusban kiválasztottakra, tehát az Egyház tagjaira, egyen-egyenként, rájuk).

Ez a megszentelés tulajdonba vétel. És micsoda árat fizetett ezért Jézus

Krisztus! Nem aranyon váltott meg minket, a bűn rabszolgáit egy kozmikus rabszolgapiacra, hanem adósrabságunk árát tulajdon vérével fizette meg. Igen, egyen-egyenként, testvérem, ebben az állapotodban, amilyen állapotban ma magyar református népünk van, a te értéked az, hogy Jézus a vérét ontotta érted. Annyira fontos vagy az Isten nagy tervében, hogy Fia életét áldozta érted.

Ez a megszentelés elkobzás és kisajátítás. Nem a magunk öröme, dicsőségére, de leginkább a bűnnek és a romlandóságnak a burjánzására létezőnk, mintegy a teremtés ellenkultúrájaként, hanem az Isten öröme, az Ő dicsőségének szolgálatára, s leginkább a szabadítás és örökélet hirdetésére, az újjáteremtés már itt megvalósuló kultúrájának tanúságára.

A megszentelés új törvény. Micsoda új törvény ez? Ján. 13:34-35: „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeresétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.” S jusson eszünkbe a tagadó Péter, a kételkedő Tamás, vagy a vámszedéssel-nemzetárulással beszenyenezett kezű Lévi Máté! Az egymással

olykor perlekedő ex-Saul-Pál és a kőszikla Kéffás Péter!

Igen, elkoptatott szó a szeretet. Mert a mai kultúránk kedélyállapotot, érzelmi megindulást, a hormonok játékát és lágy szentimentalizmust képzelt bele, a racionalizmus teológiájának szárba szökkenésétől kezdve az egyház berkein belül is. A szeretet döntés. És kitartás e döntés mellett. Mely meghatározza viszonyulásomat a másikhöz. Hát az Isten nem könnyes szemmel, dobogó szívvel, megemelkedett pulzussal és szétáradó szerotonin-felhőben szerette úgy a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen, hanem kőkemény döntést hozott arról, hogy bár mi süketek vagyunk hívó szava meghalására és bénák parancsolatai megtartására, de Fiát áldozza, mert egy második esélyt akart adni nekünk. S mindazok ellenére, ahogyan bánunk az Istennel, az Igéjével, a ránk bízottakkal, Ő mégis-mégis naponként erőt ad, bátorítást és lehetőséget, hogy ezentúl már végre csak az Ő dicsőségére éljünk. Na, így szeressük egymást, ez az új parancsolat!

Kedves testvérek, lássunk be azonban két dolgot. Egyrészt, nem mi őrizzük meg magunkat a gonosztól. Mert nem tudjuk megőrizni magunkat a gonosztól. Visszhangzik az őstörténet szava: „a bűn az ajtód előtt leselkedik, te pedig uralkodjál rajta.” Hát, nem sikerült. De nem véletlen, hogy a Jézus által tanított imádságban szerepel ez a sor: „szabadíts meg minket a gonosztól”. S bár magunktól nem tudunk ellene állni a bűnnek, a romlásnak, és minden nap könyörgünk ezért a szabadításért, de Isten azt a felelősséget adja nekünk, hogy tartózkodjunk mindentől, ami bűnre visz; küzdjünk ellene, sőt, tartózkodjunk a gonosz gondolatoktól és az azokból szárba szökkenő cselekedetektől.

Az egyház – Bultmann szavaival – „nem engedheti meg, hogy a világ megtévessze, hogy önmaga lényeg-

hez hűtlenné legyen, nem engedheti, hogy lefoglalják a világtörténelem számára, hogy önmagát [mindössze] kultúrtényezőként fogja fel, hogy „szintézist” teremtsen a világgal, és békét kössön vele”. E harcban, melynek nap mint nap a részesei vagyunk, biztat minket Kálvin, hogy Isten az övéi tekintetében „azt akarja, hogy küzdjenek, de nem hagyja, hogy halálos sebet kapjanak”.

Másrészt, nem mi szenteljük meg magunkat a mi igazságunkkal. Az Igazság az Ige. A folyamat pedig fordított. Nem attól lesz szent valami, hogy mi emberek ígéket teszünk a falra, vagy ígét olvasunk (mélységében rá sem figyelve), vagy sormintának használjuk egótól átázott emailjeink és levélpapírjaink fejlécére. Hanem az Ige szentel meg minket. Az Igével élés, az Ige belülről, szívünkéből, lelkünkéből kisugározva az Istenhez szakaszt bennünket e múlandó és romlandó vi-

lág szerelmétől, és egészen hozzát köt. Ehhez élni kell az Igével.

Figyelmeztet minket Kálvin, hogy „a megszentelődés nem megy végbe bennünk rögtön... hanem az egész életünk folyamán előbbre kell jutnunk benne...” Élünk hát az Igével alázattal, gyermeki őszinte rácsodálkozással, engedelmességgel és kitartással.

Továbbá egy dolgot feladatul szab nekünk Jézus e sorokban. Azt, hogy egyek legyünk. Ennyi és nem több.

Mit olvastunk az ősegyházról, az első gyülekezetekről? Egyek voltak, egy szívvel, egy lélekkel, egy akarat- tal szolgáltak az Úrnak. És Isten Lelke

uralkodott a gyülekezeten, és szaporította meg az áldásokat. Isten Lelke irányította a tetteiket és látta el őket gazdagon az Ő áldásaival, gyümölcsöknek bőségében. Nézzünk most körül egyházunk, nemzetünk, gyülekezetünk és intézményünk, családjunk és a ránk bízottak körében. Mi, az Isten emberei, a szentek és kiválasztottak egyek vagyunk?

S hogy mi áll ma, 2026-ban, itt Magyarországon, szeretett magyar nemzetünk körében, a teljes Magyar Református Egyház berkeiben, a Magyarországi Református Egyház testében az egység útjában? Három személy, akit meg is fogok nevezni. Meg fogom nevezni azt a három személyt, aki akadály ma annak, hogy ez az egység megvalósuljon és mindent áthasson: **én... én... és én...** Az „én” áll útjában ennek az egységnek.

Egyfelől, majd én megmentem az egyházamat, nemzetemet, gyülekezetemet és intézményemet a gonosztól. Majd én tudom, hogy mitől kell távol tartanom, majd én tudom, hogyan kell távol tartanom. Másfelől, majd én megszentelem az egyházamat, nemzetemet, gyülekezetemet és intézményemet. Az én igehirdetéssel, jelenlétemmel, okosságommal, de legfőképpen az én akaratommal. Harmadfelől pedig majd egyek leszünk,

ha mindenki nekem ad igazat. Ez az „énizmus” a világ hatása, a világ befolyása, a világ fertőzése.

És testvérek, bűnösök közt első vagyok én, aki szólok hozzátok, egyházunkban is.

De mégis, akkor mit tegyünk?

Isten azt parancsolta népének, amikor a fáraó hadserege és a tenger között szorongtak, hogy „az Úr harcol értetek, ti pedig maradjatok veszteg!” (II.Móz. 14:14.) Lehetetlen helyzet – embernek lehetetlen, Istennek lehetséges. És ez most is így van.

Azt parancsolja az Isten a sok-sok énnek, hogy... „Ne álljatok bosszút →

→ önmagatokért, szerettem, hanem ad-
 jatok helyet az ő haragjának, mert meg-
 van írva: „Enyém a bosszúállás, én meg-
 fizetek” – így szól az Úr. Sőt „ha éhezik
 ellenséged, adj ennie, ha szomjazik,
 adj innia; mert ha ezt teszed, paraszat
 gyűjtesz a fejére”. Ne győzzön le téged a
 rossz, hanem te győzd le a jóval a rossz-
 zat.” (Róm. 12:19-21.)

S belefáradva talán ebbe a másik-le-
 győzésbe vagy önostorozásba, üres
 körök megfutásába vagy a világgal
 való folyamatos birkózásba, bíztasson
 minket Pál apostol néhány sora: „ő ezt
 mondta nekem: Elég neked az én kegyel-
 mem, mert az én erőm erőtlenség által
 ér célhoz. Legszívesebben tehát az erőtl-
 enségeimmel dicsekszem, hogy Krisztus
 ereje lakozzék bennem. Ezért Krisz-
 tusért örömöm telik erőtlenségekben,
 bántalmazásokban, nyomorúságokban,
 üldöztetésekben és szorongatások-
 ban, mert amikor erőtlenség vagyok, akkor
 vagyok erős.” (II.Kor. 12:9-10.)

„Végül pedig: erősödjetek meg az Úr-
 ban és az ő hatalmas erejében. Öltsetek

magatokra Isten fegyverzetét, hogy
 megállhassatok az ördög mesterke-
 déseivel szemben. Mert mi nem test és
 vér ellen harcolunk, hanem erők és ha-
 talmak ellen, a sötétség világának urai
 és a gonoszság lelkei ellen, amelyek a
 mennyei magasságban vannak. Éppen
 ezért vegyétek fel Isten fegyverzetét,
 hogy ellenállhassatok a gonosz napon,
 és mindent leküzdvé megállhassatok.”
 (Ef. 6:10-13.)

Ezt a harcot nem a frontvonalon, a
 tárgyalóasztalnál vagy a másik féllel
 szemben lehet megnyerni. Ezt csak
 belül lehet megnyerni. Mert az iga-
 zi harc belül megy – mindenkiben.
 A többi csak díszlet. És a kérdés az,
 hogy kitartunk-e és megállunk-e a
 hitben. Ez a cirkusz lélekben és belül
 dől el.

Összefoglalva, bízzuk magunkat
 Jézus ígéreteire, mert nem mi tart-
 juk meg az egyházat, magunkat és
 nemzetünket, hanem csakis Ő. Hagy-
 juk, engedjük, segítsük az Ő Igéjét és
 Szentlelkét munkálkodni saját éle-

tünkben és a ránk bízottak életében.
 Mert mindezen állapotokban is az Is-
 ten ránk bízta az Ő Igéjét, ránk bízta
 magyar református népét, hogy Igé-
 jének hirdetése révén higgyenek Jézus
 Krisztusban és örök életük legyen.

Kálvin János írja, hogy „boldog éle-
 tünk akkor kezdődik, ha mindnyájun-
 kat egyedül Krisztus Lelke irányít és
 éltet”. Ezért könyörgünk az Imádság
 évében, ezért könyörgünk minden
 nap és minden szolgálat előtt Isten
 Szentlelkéért, és ezért imádkozunk
 az ébredésért, megelevenedésért,
 mert az Egyház Ura, az élő Jézus
 Krisztus ezzel bíztat minket: „Bizony,
 bizony, mondom nektek, hogy amit csak
 kértek az Atyától az én nevemben, meg-
 adja nektek.” Ámen.

(Gér András László lelkipásztor,
 zsinati tanácsos igehirdetése
 elhangzott a Magyarországi
 Református Egyház Zsinatának
 2026. március 25-i
 ülésnapjának áhítatán) ■

„Hagyjad az Úrra a te útadat és bízál benne, majd Ő teljesíti.” (Zsolt 37,5)

PÁLYINÉ KISS MAGDOLNA bizonysgtetele

Áldás, békesség! Pályiné Kiss Magdolna vagyok. Hetedikes korom óta tudom, hogy imádságot meghallgató mennyei Édesatyám van, aki szeret engem. De most egy későbbi történetet szeretnék elmondani.

Előtte azonban az akkori lehetőségekről is kell szólnom, mert a mai körülmények között lehet, hogy érthetetlennek tűnik az én akkori problémám.

Nem úgy utaztunk, hogy kinéztünk egy úticélt, bepakoltunk az autóba és mentünk. Nagyon kevés családnak volt autója, a tömegközlekedés sem volt olyan jó, mint most. Még bonyolultabb volt a dolog, ha külföldre szerettünk volna menni. Még a szocialista országokba utazás esetén is sok előírás, szabály, korlátozások, vámvizsgálat volt, meg piros útlevél stb. Ez az az idő, ötven évvel ezelőtt, amikor még Csehszlovákia és Német Demokratikus Köztársaság (NDK) volt. Ez ma már történelem.

Másodikos gimnazista voltam (ma úgy mondjuk: tizedikes), amikor az osztályfőnökünk felajánlotta, hogy elvisz bennünket az NDK-ba, Weimarba vonattal, egy hétre a nyári szünetben. Többnyire jó ötletnek tűnt, én azonban tudtam, hogy a családunk anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy én is elutazzak. Nyaranta dolgoztam, hogy az új tanév kezdetére a szükséges dolgokat meg tudjuk vásárolni. Otthon nem is szóltam erről az utazásról, s itthon maradtam. Soha senkinek nem beszéltem róla, de a szívemben ott volt a vágy, hogy egyszer majd én is szeretnék elmenni Weimarba.

Hat évvel később, már negyedéves voltam a Műszaki Egyetemen, amikor egy egyetemi hirdetőablán meglát-

tam egy hirdetést, hogy jelentkezni lehet négy hétre, három műszakban dolgozni egy weimari mezőgazdasági gépgyárba. Jelentkeztem, és bekerültem abba a húsz fős csoportba, akik erre az útra elmehettek. Zötyögött a vonat velem Weimar felé, és én kimondhatatlanul boldog voltam, és hálás Istennek, mert egyedül Ő tudott az én vágyamról.

Ha „csak” ennyi lett volna, én már tökéletesen elégedett lettem volna, de Isten énnél többet készített és adott nekem..., és a történet folytatódik.

A szabadidőnkben, aki tudott és akart, együtt mentünk kirándulni, megnézni a környező városokat. Egyik ilyen városnézésből hazafelé, sétáltunk a weimari állomástól a szállásunkra, és egyszer csak hallom, hogy valaki a csoportból az „Itt az este, ránc borul árnya” kezdetű éneket dúdolja. No, ilyen ritkán lehet-

tett hallani. Mentem a hang után, és mondtam, hogy ezt én is ismerem... És itt kezdődik a következő történetem, ami azóta is tart Isten kegyelméből, mert aki dúdolta az éneket: Pályi Péter volt. A folytatást a testvérek közül többen ismerik, tudják: két gyermek, hét unoka...

Istené a dicsőség! Akinek azóta is gondja van ránc, és minden nap meg tapasztaljuk az Ő szeretetét.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. ■

Evangelizáció Pomázon

Február 15-étől 20-áig böjti evangelizációs alkalmak voltak a pomázi templomunkban. „Uram, taníts minket imádkozni” című igesorozatával közöttünk szolgált RÁPOLTHY DÁVID aszódi református lelkipásztor

ÓVÁRYNÉ HERPAI DÓRA

„Ő előbb szeretett” Versengés az életünkben

(Rm 5,5-8; 1Jn 4,18-19)

A versengés átszövi egész életünket. Már gyermekkorban megtanuljuk, hogy teljesíteni kell. Teljesíteni a jó jegyekért, a dicséretért, figyelemért. Szeretnénk a munkahelyen kiemelkedni, a társaságban érvényesülni, a világban „megállni a helyünket”. Ez a minta szépen lassan, szinte észrevétlenül beszívárog emberi kapcsolatainkba is.

Versengés a világban

A világ logikája egyszerű: teljesíts, hogy számíts. A munkahelyen rangsor van: teljesítménymutatók, előléptetések, fizetések, elismerések jelzik, hogy ki a hatékonyabb, a kreatívabb, a pótolhatatlanabb. Ez mélyen belénk vési azt a gondolkodásmódot, hogy az értékem összehasonlításban dől el, és ha a másik előrébb jut, mint én, az rám nézve veszélyes lehet.

Versengés a barátságokban

Barátságban mindez finomabb formát ölt. Megfigyeljük, kinek jobb a házassága, kinek jólneveltebbek a gyerekei, kinek rendezettebb a háza, kertje, élete. Mosolygunk egymásra, de belül mérünk, összehasonlítunk.

Versengés a családban – testvérek között

A családi életünk sem mentes ettől. A testvérek gyakran küzdenek a szülői szeretetért, ölelésért, dicséretért, jó szóért. Figyelik és számon tartják, apa és anya melyikükkel engedékenyebb, melyikükkel szigorúbb. Felnőtt testvérek gyakran keményen egymásnak feszülnek az örökség, vagy éppen a szülői segítség miatt. A Szentírásban is látunk fájdalmas példát testvérek versengésére. Káin és Ábel történetében mindez Isten szeretetéért zajlik: kié a kedvesebb áldozat? Jákób és Ézsau az atyai áldásért harcol egymással, József és testvérei az apai szeretetért

vívott küzdelemben válnak ellenségek. A versengés gyökere mindig ugyanaz: bizonytalanság a szeretetben, küzdelem az elfogadásért, félelem a veszteségtől, a hátrátételtől.

Versengés a házasságban

Fájó, de igaz, hogy még a házasság is – amely a legintimebb, legbiztonságosabb emberi kapcsolat kellene legyen – gyakran láthatatlan versenypályává válik. Ki fárad el jobban? Ki áldoz többet? Ki hoz több pénzt haza? Ki végez több házimunkát? Ki tesz többet a gyerekekért? Ki kezdeményez többször békülést? Kinek van jobb kapcsolata a gyerekekkel? Számptalan hasonló kérdés keseríti a házastársak szívét.

Mit mond minderre a Szentírás?

A világ üzenete: teljesíts, hogy elismerjenek (szeressenek)! Az evangélium üzenete: Szeretve vagy, ezért tudsz tovább szeretni! A keresztyén embernek nem kell többé a szeretetért versenyeznie, hiszen a már megkapott szeretetből él!

„A reménység nem szégyenít meg” (Rm 5,5). A házasságban gyakran félünk. Mi van, ha nem szeret eléggé, ha el fog hagyni? Mi van, ha elfáradok, ha nem tudok megfelelni? Pál azt mondja: A reménység nem szégyenít meg, mert Isten szeretete kiáradt a szívünkbe. Nem nekünk kell a szeretetet kipróbálni magunkból vagy egymásból, hanem Isten szeretetéből meríthetünk.

„Amikor még erőtlenekek voltunk” (Rm 5,6). Nem akkor halt meg Krisz-

tus, amikor erősek voltunk, amikor jól működöttünk, vagy jó teljesítettünk, hanem amikor erőtlenekek, istentelenekek, bűnösök voltunk. Az Ő szeretete nem versenyre épül; ez egyoldalú, megelőző, kegyelmi szeretet.

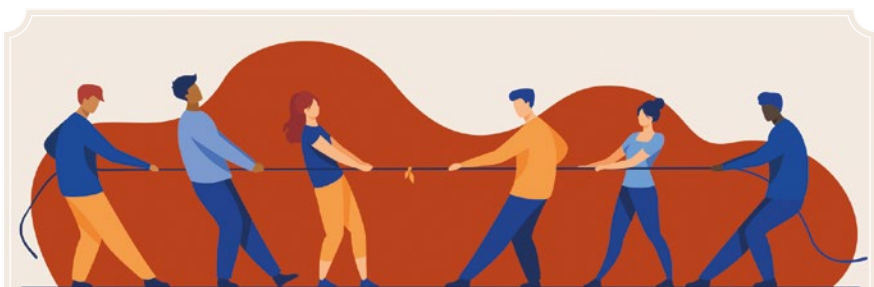
„A szeretetben nincs félelem” (1Jn 4,18). A versengés mögött mindig félelem van: *veszélyben vagy!* Félek, hogy nem vagyok elég; félek, hogy kevesebb vagyok; félek, hogy nem kapok vissza. Félek. Mi a feloldása ennek a félelemnek? „A teljes szeretet kiűzi a félelmet” (1Jn 4,18). A gyógyulást nem az hozza el, ha a mérleg kiegyenlítődik, hanem az, hogy a félelem helyére az Isten szeretete kerül.

A hívő házastársak sajátos versengése – a hit területén

Különösen érzékeny területhez érkezünk: a hívő házasságban a versengés nemcsak a hétköznapiakban jelenhet meg, hanem a hit területén is. Ez nehezebben felismerhető versengés, mert szent dolgokkal kapcsolatos. Ki imádkozik többet / szebben / őszintebben? Ki olvassa rendszeresebben az Igét? Kinek van több teológiai ismerete? Ki szolgál aktívabban a gyülekezetben? Ki jár előrébb a hitben? Kinek van több / súlyosabb bűne? Ez a versengés nem hangos. Sokszor csak néma, belső összehasonlítás, amiből kialakulhat egy nagyon finom, nagyon nehezen felismerhető lelki versengés, ami már nemcsak arról szól, hogy ki mosogat többet. Ez arról szól: ki a jobb hívő.

Mi történik ilyenkor a házasságban?

Az egyik fél lelki fölénybe kerül. Nem feltétlenül szándékosan, de mégis a másik fölött érzi magát. A másik fél automatikusan védekezni kezd. Vagy visszahúzódik, vagy lázad, vagy közömbössé válik – személyiségétől függően. A hit, amelynek összekötő erőnek kellene lennie, feszültségfor-

rássá válik, aminek leggyakoribb jele, hogy nem működik a közös igeolvasás, a közös imádság, hanem külön-külön élnek a házastársak hitéletüket.

Pedig a házasság nem két rivális hívő találkozása, hanem két kegyelemre szoruló ember szövetsége! Ahelyett, hogy együtt állnánk Krisztus lábánál, egymást kezdjük mérni. Ahelyett, hogy együtt kérnénk áldást és kegyelmet, egymás elől rejtegetjük a gyöngeségünket. Pedig a hit nem ranglétra, hanem kapaszkodó!

„Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor még bűnösök voltunk” (Rm 5,8).

Isten szeretete nem reakció. Nem válasz a mi teljesítményünkre, hanem kezdeményezés. Ha ez így van, akkor az emberi kapcsolatainkban – a házasságunkban is – nekünk is kezdeményezőnek kell lennünk a szeretetben!

Ez nagyon logikus, sőt biblikus, de ha őszinték akarunk lenni, ki kell mondanunk, hogy az elméletet tudjuk, tudtuk eddig is. A gyakorlatban valahogy mégsem működik ez a nem-mérlegelés. Miért? Mert sokszor nehéz szeretni. Nem elméletben, nem esküvői fogadalomban, nem a nászúton, hanem hétfő este, fáradtan, idegesen, kimerülten. Amikor a másik is ingerült, amikor félreértett, vagy nem vett észre, vagy nem értékelt. Amikor csalódást okozott, durván szólt, megbántott, szeretetlen volt velem. Bizony, nehéz ilyenkor újratekdeni a szeretet kimutatását, mert az újratekedéshez kellene tennem az igazamat. Különö-

sen nehéz akkor adni, amikor nem kapok viszonzást. Amikor azt érzem: én kezdeményezek többször, én kérek bocsánatot előbb, én figyelek jobban, én hozok több áldozatot, és a másiktól hiába várom ugyanezt. Valóban igaz lehet, hogy *a mérleg sokszor nem egyenlő*. Van, amikor az egyik fél sokat ad, és keveset kap. Van, amikor az egyik lelki értelemben mélyebben van, és ilyenkor a másik táplálja, építi a kapcsolatot. Itt kezdődik a belső feszültség, mert igazságérzetünk fellázad. „Ez így nem fair, én sokkal többet teszek bele, nem igaz, hogy ő nem tud többet adni.” Ha ez a valóság, nem kell letagadni, nem kell megszépíteni! *A szeretet gyakorlása gyakran önmegtágadás.*

Az emberi erő határa

Sokat hallunk ma arról, hogy akkor tudunk egészségesen szeretni, ha önfejlesztést, önismereti munkát végzünk. Gyakorlatokon, tréningeken tanulhatunk kommunikációról, empátiáról, érzelmi intelligenciáról. Ezek valóban hasznosak, hiszen fontos megtanulni meghallgatni a másikat, és úgy megfogalmazni az érzéseinket, hogy azzal nem sebezzen meg a másikat.

A versengés gyökerét azonban ezek az emberi technikák nem érik el, mert a versengés nem technikai probléma, nem kommunikációs zavar, hanem a szív kérdése. Pusztán emberi akaraterőből lehet ideig-óráig nagyvonalúnak lenni, lehet fegyelmezni magunkat, lehet tudatosan „nem számolni”. De ha a szívben megmarad a félelem, a

versengés újratekermelődik. Más formában, talán finomabban, de visszatér.

A megoldás: „Ő előbb szeretett” (1Jn 4,19)

Itt érkezünk el az örömhírhoz! „Mi azért szeretünk, mert Ő előbb szeretett minket.” Ez nem vallásos díszmondát, ez a versengés alóli felszabadulás kulcsa. Krisztus nem kivárt, nem azt mondta: „Ha majd rendbe jöttök...” „Ha majd hűségesebbek lesztek...” „Ha majd többet imádkoztok...” Nem számolt, nem mérlegelt, nem készített kimutatást arról, ki mennyit ad vissza. Előbb szeretett! Ez azt jelenti: Az én értékem, értékességem nem attól függ, hogy a másik ember mennyire értékeli. A lelki biztonságérzetem nem attól függ, hogy egyenlő-e a mérleg. A békességem abból fakad, hogy Krisztus már szeretett, amikor még semmit nem tudtam adni.

Amikor két ember ebből a felismerésből él, akkor megtörténik a fordulat. Többé már nem egymástól követelik vagy koldulják a szeretetet, hanem Krisztustól kapják. Képzeliük el a versengő házastársakat két koldusként, akik egymás zsebében keresnek kenyeret. Mindkettő éhes, mindkettő vár, mindkettő hiányban él. Az ige azt mondja, nem egymás zsebében kell keresni, hanem ott van az asztal, amelyet Krisztus terített. Sőt, Ő maga a mennyei kenyér, a kifogyhatatlan lelki táplálék-forrás. Ha mindketten onnan esznek, akkor nem kell a másik falatját figyelni. Ha mindketten Krisztustól kapjuk a szeretetet, akkor nem kell egymástól kikövetelni. Sőt, felszabadulunk arra, hogy a másinak is adjunk, amikor szűkében van!

Szeretni nehéz. A mérleg sokszor →

→ nem egyenlő, és emberi erőből elfáradunk. De az Úr biztat bennünket, amikor nem azt mondja, hogy próbáld jobban! Ehelyett azt mondja: Nézz arra, aki előbb szeretett!

A versengés ott hal meg, ahol a félelem eltűnik. Ahol az ember lelke biztonságba kerül, és végre megérti: nem kell többet adnom ahhoz, hogy szerethető legyek. Nem kell megnyernem a szeretetért folyó versenyt, mert nincs verseny. Nincs verseny, hiszen Ő mindenkit megelőzve, előbb szeretett.

És ebből a megelőző, kegyelmes szeretetből lehet újra és újra elkezdni. Lehet akkor is adni, amikor éppen keveset kapok. Lehet felszámolni a belső mérleget, mert már nincs szükség méricskélésre. Jézus már eldöntötte: szeretve vagytok! Ha ezt elfogadjuk, megélhetjük azt a csodát, hogy a házasságunk lelki olimpia helyett közös zarándokút lesz.

(Elhangzott a dömösi misszió házaspáros hetén) ■

A református túrakör kirándulásai

Túrakörünk március 15-én koszorút helyezett el a Kő-hegyi Petőfi pihenő emlékművén

Március 26-án Kiránduló körünk a Gellért-hegyre látogatott el

REMÉNYIK SÁNDOR

Szeretnék szeretni

Szeretnék szeretni.

Mert nem szeretek mélyen, igazán, Halálos, nagy ragaszkodással Senkit talán.

Szomorú ez, mert annyian szeretnek Jobban, mint őket én,

S több könnyűk volna engemet siratni,

Mint nekem, ha őket elveszíteném.

Szétszóródtam, – ők nagyon sokan vannak,

Én egyedül vagyok.

Ölelni őket száz kar kellene,

És én a semmiségbe karolok.

Hiányzik valami:

Szívem központ-teremtő ereje,

Nekem nem központom senkise.

Vándorolok egy szívtől másikig

S vissza megint,

S mondom magamban: szeretnék

szeretni, –

De rév nem int.

Én azt hiszem, hogy volt egy örök Arc,

S az mint a kőd elfoszlott százfele,

Én azt hiszem, hogy volt egy

szerelem,

Elporlott, s tele lett a föld vele.

Én azt hiszem, hogy volt egy Meteor,

Nekem hullt le, – de csillagtörmelék,

Sok arcon meg-megcsillan egy jele,

De nem az egész, – s én megyek

odébb.

Én azt hiszem, hogy volt valaki EGY

S az Egyből itt a földön lett a Sok,

Sok-sok szívből tevődik össze Egy,

Szívből-szívíg azért barangolok.

Ó Istenem...

Ó Istenem, szabadíts meg engem magamtól.

Tövíg, gyökérig hamisság vagyok.

Hamis, hazug, üres, idétlen élet,

Korcs mozdulatok és hiú beszédek.

Csak akarok, valamit akarok

És minden balra dőlt el.

Add nekem üres locsogás helyett

A hallgatás súlyos, zord aranyát,

Vagy szenvedésemre piros pecsétet,

Add vissza lelkem, szabadságom,

A belső méltóságot add nekem,

Adj nekem igaz, véres szavakat,

Add nekem ajándékba magamat, –

Vagy szabadíts meg örökre magamtól.

CSEREÜZLET

Akkoriban egy Dél-idahoi falucskában laktam. Reggelenként megálltam Miller úr zöldséges standja előtt, hogy az éppen szezonban levő zöldségből, gyümölcsből vásároljak. Az étel és a pénz igen kevés volt abban az időben, ezért sokszor csereárukat ajánlottak fel a vásárlók az áruért.

Egyik nap Miller úr egy zsák krumplit pakolt nekem, amikor észrevettem egy nagyon sovány kislányt, aki szakadt, de tiszta ruhában epekedve nézte a zöldbabot. Kifizettem a krumplimat, de közben engem is megragadott a gyönyörű zöldbabos kosár látványa. Miközben azon gondolkodtam, hogy vegyek-e belőle, végighallgattam Miller úr és a rongyos ruházatú kislány beszélgetését.

– Hello, Barry! Hogy vagy?

– Hello, Miller úr! Jól. Köszönöm, jól. Csak csodálom a babot. Nagyon jól néz ki.

– Nagyon finom is. Hogy van az anyukád?

– Erősödik, napról-napra erősödik.

– Az jó. Segíthetek valamiben?

– Nem, uram. Csak csodálom a babot.

– Szeretnél belőle hazavinni?

– Nem, uram. Nincs mivel fizetnem.

– Nos, mid van, amire elcserélhetném a babot?

– Csak egy üveggolyóm van.

– Tényleg? Hadd nézzem csak!

– Tessék, itt van. Nagyon szép.

– Igen, azt látom. Hm, csak egy baj van. Ez kék, és én a pirosat szeretem. Van esetleg egy piros üveggolyó odthoz?

– Nem egészen..., de majdnem.

– Mondok én neked valamit. Vidd

haza ezt a zsák babot, és mikor legközelebb erre jársz, hozd magaddal a piros üveggolyódat, hogy megnézhessem.

– Rendben van. Köszönöm, Miller úr.

Miller asszony, aki a közelben állt, odajött hozzám, hogy segítsen. Egy mosollyal így szólt:

– Van meg két ilyen fiúcska ebben a faluban, mindhárman nagyon szegényes körülmények között élnek. Jim szeret velük üzletelni babért, almáért, paradicsomért, vagy ami éppen van. Amikor visszajönnek a piros üveggolyóikkal – és mindig visszajönnek –, Jim úgy dönt, hogy mégsem tetszik neki a piros, és hazaküldi őket egy zsák valamilyen zöldséggel, és azzal, hogy hozzanak valamilyen más színű üveggolyót, narancssárgát például.

Mosolyogva jöttem el az árusbódétól, teljesen meghatódva Miller úr tettén. Nem sokkal később Colorado államba költöztem, de soha nem feledtem ennek a férfinak a „csere”-üzletét.

Aztán eltelt jó néhány év... Nemrégiben látogatóban jártam Idaho államban, és felkerestem néhány régi barátomat abban a kis falucskában. Mikor megérkeztem, hallottam, hogy

Miller úr meghalt, és pont akkor van a temetése. Mivel a barátaim el szerettek volna menni a temetésre, hát én is velük mentem. Mikor megérkeztünk a ravatalozóba, beálltunk a sorba, hogy a halott hozzátartozóival együtt részvétünket kifejezhessük Miller asszonynak. Előttünk a sorban állt három fiatalember. Egyikőjük katonai egyenruhában volt, a másik kettő pedig fekete öltönyben, igen elegánsan volt felöltözve...

Mikor rájuk került a sor Miller asszonyhoz léptek, aki mosolyogva né-

zett rájuk férje koporsója mellől. Mindhárom fiatalember megölelte, és megpuszilta az asszonyt, beszéltek vele pár szót, majd a koporsóhoz léptek. Az asszony lágy, könnyes kék szemei követték lépteiket, amint ők egyenként megálltak egy pillanatra a koporsónál, megfogták a halott kezét, majd tovább indultak. Mindhárman szemeiket törölgetve hagyták el a ravatalozót. Mikor ránk került a sor, elmondtam Miller asszonynak,

hogy ki is vagyok, és megemlítettem neki azt a régi történetet, amit mesélt nekem három kislányról és az üveggolyóikról. Csillogó szemekkel megfogta kezemet, és odavezetett a koporsóhoz.

– Az a három fiatalember, akik épp ön előtt voltak, az a három kislány, akikről akkor meséltem. Épp most mondták el, hogy mennyire értékelték, ahogy Jim bánt velük. És most végre, hogy Jim már nem tudja meggondolni magát a színt vagy a méretet illetően... eljöttek, hogy kifizessék tartozásukat... Soha nem voltunk gazdagok ezen a földön, de biztos vagyok benne, hogy Jim ebben a pillanatban a leggazdagabb embernek tartaná magát.

Ekkor szerető gyengédséggel felemelte az élettelen ujjakat. A férje keze alatt három fényes piros üveggolyó pihent. ■

KEREKES BALÁZS

Krisztus adventje

KÉRI ÁKOS lelkipásztor csobánkai igehirdetés sorozata

Aki visszajön
(2025. november 28.)

Ján 14,1-6.

„Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem! Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra? És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek. Ahova pedig én megyek, oda tudjátok az utat. Tamás erre így szólt hozzá: Uram, nem tudjuk, hova mégy: honnan tudnánk akkor az utat? Jézus így válaszolt: Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csak én általam.”

Ezeket a mondatokat az Úr Jézus a halála előtti éjszakán mondta el a tanítványoknak, akiknek fogalmuk sem volt arról, hogy mi zajlik körülöttük. Nem értették az egész szituációt. Ez ki is tűnik abból, amiket mondanak. Ilyen a mi életünkben is előfordulhat, amikor nem igazán értjük, hogy mi zajlik körülöttünk, amikor nem értem az események értelmét, nem látom mi fog következni.

Jézus ezzel kezdi: „Ne nyugtalanodjék a ti szívetek”. Az eredeti görög szövegben szereplő nyugtalanság szót úgy is lehet fordítani, hogy megrémül, felkavarodik. Biztos volt már az életünkben, amikor felkavarodtunk, megrémültünk és értetlenül álltunk: Most akkor mi van? Jézus azt mondja „Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben és higgyetek énbennem!” Mit is jelent pontosan számunkra ez ma és itt?

Egyrészt nagyon fontos, hogy akik helyesen hisznek Istenben, azok Jézus Krisztusban is hisznek. Ez a kettő elég erősen összefügg, mert az Atya és a Fiú egylényegű. De nem csak teológiai szempontból akarom ezt megközelíteni, hanem Jézus Krisztuson keresztül. Az Ő személyén keresztül van egy helyes istenképünk. Ha Jézus Krisztus kerül előtérbe a szívünkben, a lelki

fókuszunkban, akkor érthetjük meg igazán, milyen az Isten, hogy ki az Isten. Rajta keresztül láthatjuk meg azt, hogy Ő hogyan gondolkodik rólunk, hogyan viszonyul mihozzánk. Csak Krisztusban való hiten keresztül juthatunk el a mennyei Atyához.

Fontos ezt leszögezni, mert nagyon sok emberben egy hamis kép van Istenről. Van, aki egy megfoghatatlan Jóistenben hisz, megváltó Jézus nélkül. Sokan vannak, akik azt mondják, hogy hát van valamiféle Isten. Ilyenkor általában mindig a gondviselést hozzák elő, ami természetesen igaz. De ha csak ott maradok meg, hogy van egy meghatározhatatlan Isten, egy természetfeletti lény, aki a világot teremtette, akkor ez a hit még nem egy üdvözítő hit. Ahhoz, hogy üdvözítő hitünk legyen, ahhoz Jézus Krisztusban kell hinnünk. Jézus Krisztusban való hit nélkül a hitünk nem sokat ér.

Aztán sokan vannak, akik nem tudnak kapcsolódni a mennyei Atya képéhez, mivel ez az atyai kép nem túl pozitív, mert saját tapasztalata alapján egy erőszakos és hűtlen apaképet tud csak elképzelni. Ilyenkor csak a testté lett Istenen keresztül, Jézus Krisztuson keresztül tudjuk megragadni az Atyát. Ő olyannyira nem hagyott el, hogy önmagát adta érted ott a keresz-

ten. A vérét adta érted, azért, hogy neked életed legyen. Ebben ragadhatjuk meg azt a legmélyebb szeretetet, ahogyan Isten viszonyul mihozzánk. Ő nem akarja azt, hogy meghaljunk. Ő nem akarja azt, hogy az örök kárhozra jussunk. Az élő Isten válik emberré és szenved miértünk, hogy te ott legyél Ővele az örökkévalóságban. Higgyetek Istenben az evangélium üzenetén keresztül, Jézus Krisztuson keresztül, és akkor nyugalmat talál a szívetek!

Matthew Henry egy kiváló skót lelkipásztor volt a 18. században, aki az egész Bibliáról írt egy kommentárt. Azt írja erről az igéről: „Az Istenbe vetett hit Jézus Krisztuson keresztül kiváló eszköz arra, hogy távol tartsa a bajt a szívtől. Jézus Krisztusban a szívünk nyugalmat talál, Jézus Krisztusnál gyógyulást, megnyugvást találunk a szívünk, a lelkünk számára.”

De fontos tisztába tennünk egy dolgot: a szív megnyugvása, amiről az Úr Jézus Krisztus beszél, nem azt jelenti, amit sokan gondolnak, hogy minden rendben lesz az életedben. Ha te Jézus Krisztusnak a követője vagy, az nem jelenti automatikusan azt, hogy mindig egészséges leszel, hogy nem lesznek egzisztenciális problémáid, vagy olyan események az életben, amelyek mélyre visznek, hogy nem lesznek lelki gondjaid. A tanítványok élete sem volt fenéig tejfel. Az ún. népi vallássságban nagyon sokszor hamis képet festenek Istenről, tulajdonképpen egy bálványt állítanak maguknak. Mikor úgy gondolkodnak, hogy a Jóisten az, aki mindenkor, minden helyzetben megsegít, aki mindig ott van, aki min-

dig gondoskodik rólunk, aki mindig kihúzza a mélységből, a kelepceből. De az a helyzet, hogy vannak olyan szituációk az életünkben, amikor nem húzza ki azonnal, mert lehet, hogy más terve van abban az adott helyzetben. Szembesülnünk kell hívó emberként is mélységekkel, szenvedésekkel, betegségekkel, krízishelyzetekkel, ettől nincs megóvva a hívó ember sem.

De mindezek ellenére, ha Ő ott lakozik a szívedben, akkor az Úr Jézus Krisztus által léted, az életed egy biztos alapon áll. Mert az Úr Jézus elkészítette számodra az örök életet a mennyi Atya házában. Bízhatunk egy olyan boldogságban, amely akkor jön el, amikor ez a test és ez a világ nem lesz. Akkor a mennyi világ, az új ég és föld minden földi viszontagságért kárpótol. Az ebben való hit, az ebben való tudat nyugalmat ad a szívednek, a létezésednek. Nincs kétségbeesés, nincs az a fajta rémület bennem, hogy teljesen lent maradjak a mélyben. Nincs az a fajta félelem, szorongás, ami azokban van, akik nem hisznek ebben az örömhírben. Krisztusban való hit nélkül a gondolat, hogy ennek az életnek egyszer vége lesz, szorongással tölti el az embereket. De aki hisz Jézus Krisztusban, az tudja, hogy az Ő Atyjának házában sok lakóhely van, és az Úr Jézus visszajön, hogy ezen a mennyi lakóhelyen te is ott lehess majd, eljön, hogy magához vegyen minket.

Eljött erre a földre, hogy meghaljon értünk, és eljön a szívedbe, hogy a megváltása realizálódjon, aktualizálódjon a te életedre nézve és személyessé váljon számodra. Azért, hogy ne csak azt tudd elmondani, hogy Jézus Krisztus a megváltó, hanem azt tudd elmondani: Jézus Krisztus az én megváltóm!

Aztán eljön a halálos óráján, ami első hangzásra nyomasztó lehet, de a

hívó embernek ez egy örömteljes dolog, mert akkor ott lehet az Úr Jézus Krisztussal.

Végül eljön az utolsó időkből, ami szintén nagyon félelmetes dolognak hangzik, amikor olvassuk az igében ezeket a jeleneteket, ezeket a látomásokat, próféciákat. De a hívó ember számára ez öröm, mert Jézus azért jön el, hogy neked helyed legyen ott a mennyi világban, helyed legyen az új égben és földben, hogy ahol Ő van, ott legyél te is.

Amikor Jézus arról beszél, hogy az Atyjának házában sok lakóhely van, és helyet készíteni megy oda, beszél

a visszajöveteléről, megszólal Tamás. Nem igazán érti, miről beszél Jézus, hova megy, hova és milyen úton kell utánamenni. Ez az egész nem áll össze Tamás fejében. Van ebben a kérdésben egy erény és egy gyarlóság is. Az erény az, hogy elismeri, nem tudja, hova megy Jézus, elismeri a tudatlanságát. Nem rossz dolog néha elismernünk a tudatlanságunkat, azt, hogy sok minden nem áll össze a fejünkben Istennel kapcsolatban. Ha ezt nem ismeri el Tamás, és nem teszi fel ezt a

kérdést, akkor nem kap olyan választ Jézustól, ami rendkívül jelentős.

De ebben a kérdésében azért ott van a gyarlóság is. Amikor Jézus mennyi királyságról beszélt, Tamás igazából egy földi királyságról álmodozott. Ő egy földi megváltót akart Jézustól. Visszacatolhatunk arra, amiről a héten már volt szó: a földi életünk soha nem lesz tökéletes. Ne itt akarjuk megvalósítani a mennyek országát. Ne akadjunk fenn azon, hogyha nem minden tökéletes ebben a világban, ebben az életben. Az majd odaát lesz.

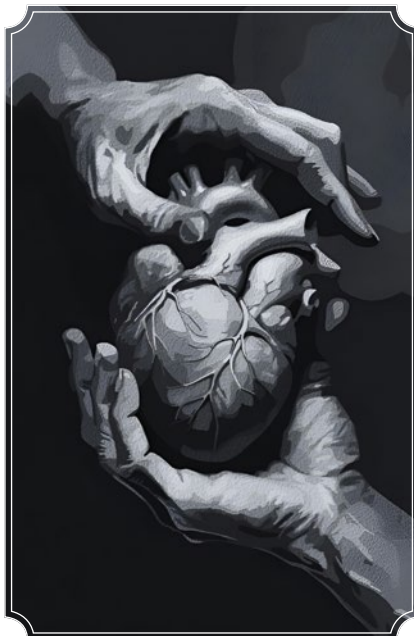
De jó, hogy fölteszi Tamás ezt a kérdést, mert Jézustól egy nagyon meghatározó mondatot hallunk, amit nem véletlenül idézünk ma is: „*Én vagyok az út, az igazság és az élet.*” Mit jelent ez számunkra? Először azt mondja, hogy Ő az út. Ez nem valamilyen elvont dolgot jelent. Jézus Krisztus nagyon konkrétan beszél arról, hogy ez egy megfogható dolog: Egyedül Ő az út az Atyához! Ha oda akarsz kerülni, ahol a mennyi Atya lakóhelye van, akkor az csakis egyedül a Jézus Krisztusban való hit által történhet meg. Egyedül Jézus Krisztus által van üdvösség.

Az életünk is egy út, de hogy az utunk merrefelé tart, az nem mindegy. Egészen biztos, hogy van valamilyen iránya, és nem mindegy, hogy a kárhozat felé vagy a menny felé. Sőt,

ki kell mondjuk, ha a Szentírás igazságából indulunk ki, hogy az elsődleges irány, amin elkezdünk menni, az a kárhozat felé vezető irány. Csak úgy tudunk irányt váltani, letérni erről és átmenni egy másik irányba, a menny felé vezető útra, ha Jézus Krisztusé az életünk. Ha Jézus Krisztus előtt leteszszük az életünket, ha Őhöz fordulunk bűnbánattal és igaz hittel.

Azt is mondja Jézus, Ő az igazság. Vagyis nem kell többet megtudnunk az örök élethez, mint azt az igazságot, →

→ ami Jézus Krisztusban van. Nagyon érdekes az igazság szó az eredeti görög szövegben: *aletheia*, ami szó szerint azt jelenti, hogy valóság. Tehát a valóság az, hogy Jézus Krisztus valóban az Isten Fia, valóban lejött erre a földre, Ő valóban meghalt miértünk, a mi bűneinkért, és Ő valóban feltámadott. Nagyon szomorú, amikor az emberek nem ismerik az igazságot Jézus Krisztusról, hogy valójában kicsoda Ő. Ennél még szomorúbb, ha valaki ismeri az igazságot, Jézus Krisztust, tudja, hogy ki Ő, de elzárkózik tőle. Előkerült nemrégiben a zenei világból egy olyan emberrel kapcsolatos interjú, aki Istent gyalázó zenét csinál, sátáni szövegekkel. Megkérdezte a riporter: Miért utálod Istent? Megrendítő volt a válasz: „Azért, mert az édesanyám hitt benne, de meghalt.” Nagyon megrázó és súlyos dolog, hogy történik valami tragikus az emberrel, de nem Jézus Krisztushoz fordul segítségért,

hanem inkább tudatosan elzárkózik tőle, meggyűlöli. Nagyon fontos, testvérek, hogyha tudjuk, kicsoda Jézus

Krisztus, akkor forduljunk oda Őhoz, ne féljünk! Ne zárkózzunk el Tőle, hanem ragaszkodjunk az Ő személyéhez egész életünkben!

Végül azt mondja Jézus Krisztus, hogy Ő az élet. A héten már volt róla szó, hogy az Újszövetségben két fogalom van az életre vonatkozólag. Az egyik a *biosz*, ami a biológiai létezésünkről szól. Ez előbb-utóbb elromlik, ezzel szembesülnünk kell. De az igében van egy másik életfogalom, az pedig a *dzoé*. Ez az élet viszont elpusztíthatatlan, örök, ez megmarad.

Amikor azt mondja az Úr Jézus Krisztus, hogy én vagyok az élet, akkor a *dzoé* szót olvassuk. Ő adja nekünk azt az életet, amely örökké tart, ami felett a halál sem tud győzedelmeskedni, halhatatlan, örökkévaló. Ezt az életet adta nekünk az Úr Jézus. Higgyünk tehát a mi életünkben, Jézus Krisztusban, szeressük Őt, dicsőítsük Őt, mert Ő a mi életünk! Ámen. ■

A Psalmus Kórus Leányfalun

Psalmus kórusunk március 22-én, vasárnap a leányfalui Idősek Református Szeretothonában adott koncertet

KOVÁCS GERGŐ

„Isten mellett nagyon boldog tud lenni az ember”

Áldás, békesség mindenkinek! BENEDEK SÁRA vagyok, 15 éves és az MMSZ Óbudai Technikumba járok.

- Hogyan kerültél az ifis csoportba?

- Én már évek óta a Pomáz-Csobánka templomba járok. Ide jártam táborokba, és járok is. Szóval nem volt kérdés, hogy ide fogok járni ifire, ahogy az időm engedi.

- Mitől jó az ifi közössége, miért szeretsz ide járni?

- Szerintem azért jó ez az ifi közösség, mert nagyon színes. Sokszínűek vagyunk, és elfogadjuk a másikat olyannak, amilyen (ezért is szeretek idejárni).

- Az elmúlt évek alkalmából mi az, amit nagyon a szívedbe zártál?

- Az ifitáborokban a tanítások nagyon erősek, és olykor olyan érzés, mintha szó szerint neked szólnának.

- Mit jelent neked az Istennel való közösség?

- Az Istennel való közösség nekem azt jelenti, hogy rengeteg ember azért gyűlt össze, hogy egy hatalmas Királyt imádjának együtt, jóban-rosszban.

- Régóta jársz az ifjúsági alkalmakra. Ez idő alatt ez hogyan változtatta meg az életed?

- Nem rendszeresen járok, de azért sokszor. És hogy mit változtatott meg az életemben? Megtanultam azt, hogy igenis álljak ki Jézus mellett, hiszen gyakor Ő is ezt tette. Ne féljek attól,

hogy elítélnek, mert olykor az emberek egymásra irigyek, ha az egyik boldogabb, mint a másik, és bizony Isten mellett nagyon boldog tud lenni az ember.

- Szabadidődben, hétköznapokban mivel töltöd az időd?

- Szabadidőmben legtöbbször tanulok, de olykor a kutyámmal kirándulok, néha futok és sokszor úszok.

- Milyen egy ideális ifiprogram számodra?

- Nekem egy ideális ifiprogram úgy néz ki, hogy együtt vagyunk, mindenki mindenkivel beszélget, jól érezzük magunkat, van egy nagyon szuper tanítás és dicsőítés.

- Mi az, amit az ifi még sosem csinált, de szerinted kellene?

- Szerintem, amit még nem csináltunk, az egy jó vízicsata. ■

Egyházmegyei konfirmandus találkozó

Az Északpesti Református Egyházmegye március 7-én tartotta egyházmegyei konfirmandus találkozóját Százhalombattán. Gyülekezetünk négy fiatalját Orbán-Bartha Eszter lelképásztor kísérte el.

PÁLYINÉ KISS MAGDOLNA

A jó Pásztor közelében

2026. február 13–15.

Pénteken délután ragyogó napsütésben érkeztünk meg Mátraházára. Csodálatosan szép tavaszias időben a madarak énekét hallottuk, miközben az egymás után érkező testvéreknek örülhettünk.

Vacsora után kezdődtek a közös alkalmak. Esperes úrtól olyan feladatot kaptunk, hogy mindnyájunk szeme kikerekedett. Valaki megjegyezte, hogy ennyi kétségbeesett arcot még nem látott. A feladat az volt, hogy mindenkinek a saját születési dátuma számjegyeit kellett összeadnia, és az így kapott eredmény szerinti nagyságrendben sorba állni. No, azért gyűsek voltunk, sikerült!

Lelkipásztoraink erre a hétvégére összeállítottak egy énekfüzetet. Ebből és a gyülekezeti énekeskönyvből énekelünk, Eszter tiszteletes asszony gitárkíséretes vezetésével.

A péntek esti áhítatot Máté tiszteletes úr tartotta, a 23. Zsoltár alapján. Több olyan kérdést tett fel, amivel segített ráhangolódni az Ige gazdagságára. Nem mindegyikre várt választ, de mélyen elgondolkodhattunk, hogy mit jelent

nekünk Jézus Krisztus, a Jó Pásztor. Ezután az igehirdetésben hallhattuk, hogy nincs ígéletünk Istentől a mindenkor gondtalan, problémamentes útra, viszont van ígéletünk Tőle arra, hogy Ő a nehéz élethelyzetekben is velünk

van. A számunkra olykor érthetetlennek tűnő dolgokat is javunkra tudja fordítani. Ha én észre sem veszem, Ő akkor is őríz és vezet, nem hagy magamra... Nem mindig érezzük otthon magunkat ebben a világban, de biztonságot →

→ és békességet jelent Őhozzá tartozni, hogy az Ő juha lehetek. Ha kétségek gyötörnek, Őbenne akkor is bízhatok.

Szombat reggel Eszter tiszteletes asszony tartott áhítatot János evangéliuma 10. fejezete első néhány verse alapján. Ő azt fejtette ki, hogy úgy ismerhetjük Jézus hangját, ahogyan a szereteteink hangját ismerjük. Fontos, hogy halljuk azt a halk és szelíd hangot. Jézus előttünk megy, megszólít bennünket, nekünk pedig az a jó, ha követjük Őt. Ő ismeri az utat, amin vezet bennünket, és a célt is, az utunk végét, ahova el kell jutnunk.

A délelőtti alkalmat esperes úr vezette az 1Kor 13 alapján. Beszéltünk arról, hogy

- mi a szeretet,
- mit nem tesz a szeretet (nem irigykedik, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel stb.).

Kis csoportokban beszélgetve kerestünk bibliai történeteket, melyek a szeretet szép példái, és megfogalmaztuk a *- mit nem tesz a szeretet* - fogalmak jelentéseit. Esperes úr javasolta, hogy olvassuk el a Szeretet himnuszát úgy, hogy ahol „szeretet” van írva, ott Jézus Krisztusra gondolunk.

Szombat délután a gyöngyösi református templomban fogadott bennünket Kenyeressy Károly lelképásztor, aki a gyöngyösi gyülekezet tulajdonában lévő XVI. századi leveleket mutatott meg nekünk, többek között Báthory István levelét, a Báthory család címerével és Musztafa budai pasa leveleit török nyelven, vízjeles papírra írva.

Ezután az üdülői kiadós ellátást megtetőzve, betértünk

a Stühmer cukrászdába, nem csak megcsodálni az ottani finomságokat.

Este az elveszett bárány példázata volt az áhítat alapigéje. Máté tiszteletes úr igemagyarázata rámutatott, hogy otthagyni a kilencvenkilencet az elveszett egyért, mennyire nem emberi vagy gazdasági logika, hanem a kegyelem és a szeretet logikája. Nem az elveszetteknek kell saját erejéből visszakulognia, hanem a Jó Pásztor megkeresi, felemeli és visszaviszi a helyére. Neki fontos minden egyes juh, mert Ő mindegyikünkért életét adta.

Vasárnap délelőtt tíz órakor esperes úr tartotta az istentiszteletet a János evangéliuma 10. fejezetének versei alapján. Ő azt emelte ki, hogy a pásztor az, aki az ajtón megy be a juhokhoz. Nem tör rájuk, mint a tolvaj, nem riasztja őket. A béresnek nem fontosak a juhok, a béres nem védi meg a juhokat. A juhok nem az ő tulajdonai, ő csak béres. A pásztornak fontosak a juhok, szereti őket, élete árán is megvédi a nyáját. Jézus mondja: *„én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem... és én életemet adom a juhokért.”* (Jn 10,14-15b)

Reggelenként volt éneklés és imaközösség. Volt még ismerkedés, játék, sok-sok beszélgetés, séta, napi háromszori bőséges étkezés, kávé, lift. Amikor a csomagjainkat visszapakoltuk az autókba, szállingózott a hó. A gyerekek reklamáltak, hogy miért most kell hazamenni.

Jó volt fönt a hegyen! Hálásan köszönöm Istennek és mindenkinek, aki tett érte, hogy ott lehettünk! ■

MONTY TAYLOR ELŐADÁSA MÁTRAHÁZÁN

A szolgálat mint életminta

Az 1Kor 11,1 versében Pál apostol ezt mondja: „*Legyetek a követőim, amint én is követője vagyok Krisztusnak*”. Merész dolog kiállni, és azt mondani az embereknek: Kövessétek az én példám! Miért mondja ezt Pál? És nem csak ebben az igeverben, hanem például az 1Kor 4,16-ban is. A Filippi levélben is kétszer mondja, hogy kövesd az én példám, sőt a theszalonikai gyülekezetnek írt levelekben is mondja egy-egy helyen ugyanezt.

Az Egyesült Államokban, ahol felnőttem, gyakran beszéltek olyan emberekről, akik elefántcsonttoronyban élnek, távol az emberektől. Ilyen volt a legtöbb professzor az egyetemen. Ők távol voltak, nagyon nehéz volt találkozni velük. De az egyik professzorom más volt. Főállása volt a teológián, de vasárnaponként egy kis vidéki gyülekezetben szolgált. Óra után egy alkalommal beszélgettünk. Azt mondtam neki, hogy egyszer szívesen elmennék vele. Abból az egyszeri alkalomból sok-sok alkalom lett. Bevont az ifjúsági munka végzésébe, ami a vasárnap délelőtti istentisztelettel párhuzamosan folyt. Minden vasárnap reggel felvett a kollégium előtt, egy órányi autótúra volt az a kis vidéki gyülekezet, ahol két-három órát töltöttünk, majd egy óra hazafelé. Azt kell mondanom, hogy többet tanultam tőle e beszélgetések során, mint bármelyik más egyetemi professzoromtól.

Amikor Magyarországra jöttem, és a budapesti teológián tanultam, nagyjából ugyanezt tapasztaltam: a legtöbb professzornak nem volt igazi kapcsolata a hallgatókkal. De mint külföldi diák, előnyben részesültem. Ugyanis karácsonykor nem tudtam hazamenni, a kollégiumban maradtam. Amikor megtudták a professzorok, hogy a külföldi diákok az ünnepeket a kollégiumban töltik, meghívtak bennünket az otthonukba. Akkor megláttuk, hogyan élnek, mi az értékrendjük, mi az, ami igazán fontos számukra a tananyagon kívül.

Fölteszek egy kérdést: Ha a gyülekezetekben minden gyülekezeti tag ugyanolyan aktív lenne, mint te, akkor a gyülekezeted jobb lenne, mint most, vagy rosszabb?

A héten készültem egy előadásra, ami a vezetésről szól. A könyvben, amit olvastam, ez állt: Háromfajta ember létezik a világon. Az egyik: a mozdíthatatlan. Az az ember, aki ott ül, és bármit csinálunk, nem tudjuk megmozdítani. A másik fajta: a mozdítható. A harmadik fajta ember pedig az: aki mozgósítani tud. Ez a mi feladatunk nekünk presbitereknek a gyülekezetben.

Az Efézusi levél 4,11-12 verseiben ezt olvassuk: „*És ő „adott” némelyeket apostolokul, másokat prófétákul, ismét másokat evangélistákul vagy pásztorokul és tanítókul, hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, Krisztus testének építésére*”. Mi a feladata ezeknek az embereknek: a prófétáknak, az evangélistáknak, a pásztoroknak és a tanítóknak? Felkészíteni a szenteket. A Bibliában a szentek: a hívő emberek. Minden hívő ember bizonyos értelemben szent, mert Krisztus bennünk él. Az ige azt mondja, hogy a pásztor feladata kiképezni a szenteket, a gyülekezeti tagokat, hogy szolgálatot tudjanak végezni.

Hozok egy ószövetségi példát. Mózes az egyik legnagyobb ószövetségi vezető. Jó vezető volt, de azt olvassuk a 2Mózes 18. részé-

ben, hogy nehézség adódott a szolgálatában: minden feladat rá hárult. Kora reggeltől késő estig jöttek az emberek Mózeshez, hogy bíraskodjon. Jetró, Mózes apósa meglátogatta őt, és látva, hogy minden Mózesre hárul, a következőket mondta: „Rosszul csinálod. Ha továbbra is mindent te végzel, kimerülsz, tönkremész.” Szükséges, hogy Mózes olyan vezetőket válasszon, akik a mindennapi dolgokkal foglalkoznak, és csak akkor jöjjenek hozzá, ha nem tudják megoldani az ügyet. Jetró jól látta, hogy egy vezető nem tud mindent megoldani.

Ma is vannak hasonló példák. Jimmy Carter amerikai elnök, mint ember, mint hívő ember, kiváló volt. Egyszer a szüleim meglátogattak minket Magyarországon. Jimmy Carter ugyanazzal a repülőgéppel utazott Budapestre. Carter a Habitat for Humanity szervezet keretében pár napig házépítésnél segédkezett Vácott. A repülőgépen a nyolcórás út során mindenkire odament beszélgetni. Igaz, ez már az elnöksége után történt. De amikor elnök volt, a fő problémája az volt, hogy nem tudta kiengedni a döntéseket a kezéből. Carter mint elnök, minden kis apró ügyet maga akart megoldani. Nagyszerű ember volt, de nem tudott jól vezetni.

Utána jött Ronald Reagan. Ő épp az ellentettje volt Carternek. Reagan elnök a nyolc év alatt egyetlen döntést sem hozott. Ő csak fölállt és beszélt. Nagyon jól tudott beszélni. Reagan belátta, hogy akkor lesz jó elnök, ha jó miniszterek vannak mellette, ezért a megfelelő embereket nevezte ki, és hagyta, hogy a miniszterek végezzék a feladatukat.

Mi a helyzet egy átlagos református gyülekezetben itt Magyarországon? Kihez hasonlít jobban egy átlag lelkész: →

→ Carterhez vagy Reagenhez? Mind a kettő jó. Sajnos sok esetben a gyülekezet elvárása az, hogy a lelkipásztor legyen olyan, mint Jimmy Carter. Legyen olyan ember, aki mindent maga csinál. Kicsit ott van a háttérben az is, hogy azért kapja a fizetését. De az Ef 4,12-ben nem azt olvassuk, hogy mindent a lelkipásztor feladata intézni, hanem hogy kiképezze a gyülekezeti tagokat, a presbitereket arra, hogy szolgálatokat tudjanak végezni a gyülekezetben. Akkor lesz egészséges és hatékony egy gyülekezet, ha minél többen tudnak részt venni a szolgálatban.

Az üzleti világban – azt mondják – egy átlag cégnél a munkatársak 20%-a végzi a munka 80%-át. Elég szomorú, hogyha így van, mert akkor a munkatársak 80%-a csak a munka 20%-át végzi. Mi a helyzet a gyülekezetekben? Milyenek az arányok? Van olyan gyülekezet, ahol boldogok lennének, ha 20% végezné a 80%-ot.

Meggyőződésem, hogy a kép, amit látunk a Bibliában, az, hogy minél többeknek részt kell vállalni a feladatokból. Minél többen veszünk részt a szolgálatban, annál hatékonyabb lesz a gyülekezetünk.

Valaki azt mondta, hogy a legnagyobb vonzereje egy gyülekezetnek, ha új emberek kerülnek be, de a legnagyobb taszító erő, hogyha emberek nem csatlakoznak a gyülekezethez. Mi képviseljük Jézus Krisztust a világban, és az átlagemberek rajtunk keresztül fogják látni Jézust. Az emberek látják Krisztust benned, ahogyan élsz, mint keresztyén ember? Az vonzeró, vagy esetleg visszataszítja az embereket Krisztustól?

Mi vezetők a gyülekezetekben hogyan tudunk az életünkkel jó példák lenni? A Tituszhoz írt levél 2,6-8 verseiben Pál azt

mondja Titusznak és azoknak az embereknek, ahol ő szolgált, hogy legyetek példaképei a fiataloknak! A mi feladatunk: jó példa lenni a fiataloknak a gyülekezetben.

Timóteus még fiatal volt, amikor Pál a levelet írta. Az 1Tim 4,12-ben Pál a következőket mondta: „*Senki meg ne vessen ifjú korod miatt, hanem légy példája a hívőknek beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben, tiszta életben*”. Őt terület, ami kihívást jelentett Timóteusnak, mint fiatal szolgálónak. Ha ez fontos volt Timóteus életében, akkor fontos a mi életünkben is. Vizsgáljuk meg ezt az öt területet, hogy mi, mint szolgálók hogyan tudunk példaképek lenni ezen az öt területen: a beszédben, a magaviseletben, a szeretetben, a hitben és a tiszta életben.

PÉLDAKÉPNEK LENNI BESZÉDBEN

Kezdjünk a beszéddel. A Jakab levele 3. része azt mondja, hogy a nyelv kicsi testrész az ember testében, ennek ellené-

re nagyon nagy lehet a hatása. A nyelvet hajóhoz hasonlítja, hogy hogyan lehet irányítani.

A Jakab levele 1. részében azt olvassuk, hogy az ember legyen gyors a hallásra, de késedelmes a szólásra. Gyakran beleesünk abba a hibába, hogy mi azelőtt kimondunk valamit, mielőtt megfontoltuk volna azt. Hirtelen mondunk ki dolgokat. Most van a „Házasság hete”, és a házasságról való kommunikációban sokszor mondjuk, hogy legyünk késedelmesek a szólásra. Az a tapasztalatom, hogyha már kimondtam valamit, akkor nem tudom visszavonni. A kár már megtörtént. Aki hallotta, még akkor is, hogyha bocsánatot kértem, nem tudja elfelejteni. Nagy kárt tudunk okozni a beszéddel.

Winston Churchillnek éles humora volt. Egy rendezvényen történt, hogy egy magas pozícióban lévő hölgy, Lady Ashley odalépett Churchillhez, és a következőket mondta: Miniszterelnök úr, ön részeg. Churchill ránézett: Lady Ashley, ön csúnya! Churchill folytatta: De holnap én józan leszek...

Látni kell, hogy a mi beszédünk milyen nagy kárt tud okozni. Milyenek vagyunk a beszéddel? Az Efézus 4. részében azt olvassuk, hogy „*semmilyen bomlasztó beszéd ne hagyja el a ti szátokat*”. Az, amit mondunk, épít vagy bomlaszt? Sok esetben – egy presbiteri ülésen is – néha jobb csendben maradni, mint elmondani olyasmit, ami kárt okoz.

Az Efézus 4 további verseiben beszél arról, hogy ne hazudjunk. A hazugság szintén nagyon káros. Milyenek vagyunk egymással, és milyenek vagyunk a világban, ahol élünk? Az emberek hogyan látnak minket? A mi beszédünk vonzó, vagy taszító?

Aki ismer engem, tudja, hogy nagyon szeretek futballozni, és van egy csapat, amellyel együtt játszom már harmincvalahány éve, és mindenki tuja a csapatban, hogy lelkész vagyok. Néha a focipályán előfordul, hogy az ember egy kicsit ideges. De én vagyok a lelkész. Nem Monty Taylort képviselem a focipályán; én Jézus Krisztust képviselem. Hogyan képviselem Őt? Ha visszamegyek a '80-as évekre, amikor a Teológián játszottunk az evangélikusok, a baptisták, vagy a római katolikusok ellen, nem vagyok büszke arra, hogy nem mindig Isten kapta a dicsőséget a mérkőzéseken.

Az milyen bizonyágtétel a világ felé, ha a mi beszédünk nem a Krisztusé? Mindnyájan meg kell vizsgálnunk a saját

életünket, hogyan beszélünk embertársainkkal, tudjuk-e képviselni Jézust azzal, ahogyan beszélünk.

PÉLDAKÉPNEK LENNI MAGAVISELETBEN

Következő terület a magaviselet. Az 1Tim 3. részben Pál hosszú listát ír arról, hogy milyen legyen a presbiter a gyülekezetben. Az első az, hogy legyél feddhetetlen. Feddhetetlen vagy?

Menjünk vissza egy ószövetségi példára. Dániel magas pozícióban volt. Az egész országban három főkormányzó volt, az egyikük Dániel. Volt alattuk százhusz kormányzó, akik a két másik főkormányzóval együtt szerették volna megvádolni Dánielt, de nem találtak ellene semmit. És akkor megalkottak egy új törvényt arról, hogy nem szabad imádkozni Istenhez. Látták ugyanis, hogy Dániel mindig imádkozik. Azért kellett meghozni ezt a törvényt az imádságról, mert Dániel feddhetetlen volt. Milyen jó lenne, ha ez igaz lenne mindnyájunkra! Hogy nem találni rést az életünkben!

Pár évvel ezelőtt kiadót kerestem, és gyakran tárgyaltam nyomdákkal. A nyomdász azt mondta nekem: „Monty, én szívesen dolgozom veletek és a Harmattal, mert ti vagytok a kivétel. Mert amikor elküldöm a számlát, ti mindig időben fizettek”. A nyomdász elmondta, hogy a legtöbb ügyfelük nem fizet határidőre. Nekem ez kis dolog, de neki nagy volt. Az, hogy a számlát határidőn belül befizetjük, az egy bizonyágtétel.

Jézus a Hegyi beszédben így szólt a magaviseletről a Máté 5,37-ben: „Ellenben, ha igent mondtatok, az legyen igen. Ha pedig nemet, az legyen nem. Minden további szó a gonosztól van”. Nagyon egyszerű: Ha mi megígérünk valamit, az igen legyen igen.

Az apósom most 97 éves. Amikor az első gyerekem született, akkor ment nyugdíjba. Akkor még nem volt hívó ember, de az apósom lett a fő gyerekvigyázó nálunk, harmincvalahány évvel ezelőtt. Volt két dolog, ami nagyon fontos nekem abból az időből, amikor ő vigyázott a gyerekekre. Az egyik az, hogy legyen az igen igen. Ha ő azt mondta, hogy „Monty, ott leszek fél hatkor vigyázni a gyerekekre, hogy te megtarthasd a bibliaórát”, ő ott volt fél hat előtt. Sohasem késett. Elmondta nekem,

hogy „Monty, negyven évig dolgoztam egy helyen. Abban a negyven évben kétszer késtem. Mind a kétszer áramszünet volt, nem ment a villamos, és az utolsó öt kilométert gyalog tettem meg, és mind a két alkalommal kb. öt percet késtem”.

A másik, amit ő mondott nekem abban az időben: „Tudom, hogy a te hited más, mint az enyém. De ha én ott leszek a te otthonodban, és én vigyázok a gyerekekre, én sohasem fogok olyasmit mondani neki, ami ellentétes lenne a te hiteddel.” Gondolj bele, milyen nyugalmat adott ez nekem és a feleségemnek! Tudtuk, hogy az apósom így lesz a mi gyerekeinkkel. És milyen öröm volt, amikor évekké később – lényegében a gyerekek hatására – hitre jutott! A magaviselet legyen feddhetetlen!

A Máté 5-ben három példát látunk arra, hogyan lehetünk feddhetetlenek. Mt 5,39: „*Én pedig azt mondom nektek, hogy ne szálljatok szembe a gonosz emberrel, hanem aki arcul üt téged jobb felől, tartsd oda annak arcod másik felét is!*” Ha valaki pofont akar adni, hogyan csinálja? A jobb kezével az arc bal felét üti meg. Mit mond az ige? A „jobbodat...” Nem azért, mert balkezes volt az ember, hanem mert hogyha nem erőből üt, hanem meg akar szégyeníteni valakit, akkor a kézfejét használja. Tehát ez az ember, aki ütött, meg akarta szégyeníteni a másik embert. És mi volt Jézus tanácsa? Nem az, hogy védekezni és bizonyítani kell, hogy igazam van, hanem hogy tartsam oda az arcom másik felét is. Vannak

olyan helyzetek a magaviseletben, hogy a megoldás nem az, hogy megvédjem magam a fizikai fájdalomtól, a szégyentől, hanem hagyni azt.

A következő példa: *Ha valaki pereskedni akar veled, és el akarja venni az alsó ruhádat, add neki a felsőt is.* Hogy megértsük: abban a kultúrában az alsóból volt egy-egy váltás ruha, viszont kabátja csak egy volt. És itt a magaviselet: Ne csak az alsót add oda, hanem a felsőt is! Ez a magaviselet azt mutatja, hogy a krisztusi ember áldozatot hoz.

A harmadik példa: *Ha valaki egy mérföldnyi útra kényszerít, menjél vele ketőre.* Ha egy római katona odament egy emberhez, és azt mondta, hogy vigye el a hátizsákját egy mérföldre, az nem tudott nemet mondani. Ez olyan volt, mint az adófizetés: kötelező. De csak egy mérföld volt kötelező. Jézus a példában azt

→ mondja: Menjél még egy mérföldet! Ne csak azt csináld, ami kötelező, hanem az önkéntes részt is, menjél még egy mérföldet!

Milyen a mi magaviseletünk? Milyen a mi életünk? Tudom, hogy vannak hitetlen emberek, akik rendesek, segítőkészek. Valahogy mégis szükség van arra, hogy mi hívő emberek a második mérföldet is megtegyük. Mert az egy mérföldet egy „rendes ember” is megteszi, ezért tegyük meg a második mérföldet!

A Kolossé 3,23 szerint: „Amit tesztek, jó lélekkel végezzétek úgy, mint az Úrnak, és nem úgy, mint az embereknek”. Mi ne arra figyeljünk, mit gondolnak rólunk az emberek, hanem arra, hogy amit teszünk, az kedves legyen az Úrnak.

Egyszer egy fiatal fiú zongorázott egy koncerten. Leült a zongorához, és kiválóan adta elő a darabot. Amikor befejezte a számot, mindenki állva tapsolt a teremben. A fiú csak ült a zongoránál, kővé vált arccal. Semmi öröm nem látszódott rajta, csak ült a zongoránál. Pár másodperc elteltével a karzaton egy idősebb férfi föllállt, és elkezdett tapsolni. És akkor a fiatal fiú arca megváltozott: az idősebb férfi a tanítómestere volt.

Az, hogy az emberek mit gondolnak, teljesen mindegy. De hogyha az, amit csinálok, megfelel a mesternek, akkor minden rendben van.

Az emberek észreveszik, hogy amit teszünk, az megfelel az Úrnak. De fontos a sorrend. Nem azért csinálom, hogy megfeleljek az embereknek, hanem azért, mert Istent szeretném dicsérni, és érte szeretnék élni.

PÉLDAKÉPNEK LENNI A SZERETETBEN

Órákon keresztül tudnánk beszélni arról, mi a szeretet. Végigmehetnénk a Korinthusiakhoz írt első levél 13. részén, megnézni, hogy milyen az igazi szeretet, de most csak egy kérdést teszek föl: Mi a szeretet ellentéte? Általában azt mondjuk, hogy a gyűlölet. Így igaz. De én mást mondok. A szeretet másik ellentéte: az önzés. A szeretet ad. A szeretet önzetlen.

Filippi 2,3-4: „Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál; és senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is”. Ez a szeretet. Nem azt nézem, mi a jó nekem, hanem mi a jó neki. Sokat lehetne még a szeretetről beszélni, de ez az egy gondolat most elég.

PÉLDAKÉPNEK LENNI A HITBEN

A teológusok vitatkoznak, hogy a görög szó jelentése itt *hitben* vagy *hűségben*. A görög szó mind a kettőt jelenti. A kérdés az, hogy milyen értelemben kell példá-

nak lenni. Azt mondom: mind a kettő. Nem lehet tudni, Pál mit akart jobban kiemelni, de ha azt látják, hogy mi példák vagyunk a hitben, akkor azt is látni fogják, hogy hűségesen járunk az úton. Kegyelemből van üdvösségetek, hit által. Nem azért, mert megérdemeltük. Hit által elfogadjuk az ajándékot, mint hívő emberek.

Nem mondhatjuk, hogy azért vagyok a Krisztusé, mert én olyan sokat tettem. Azért vagyok a Krisztusé, mert Krisztus olyan sokat tett a keresztfán: Ő meghalt az én bűneimért. Hiszek abban és példa vagyok abban, hogy Benne bízom, és nem saját magamban, és nem valaki másban.

Másrészt hűséges vagyok. Ahogy elkezdtem, úgy folytatom. Amikor Billy Graham meghalt, közvetítették a temetését. Több gyereke volt (Franklin Graham szintén híres evangelizátor). Érdekes volt, hogy Ned Graham, a csendesebb fia beszélt, röviden. Annyit mondott, hogy az édesapjának – szó szerint fordítom, furcsán fog hangzani – fontosak voltak a kövér emberek a szolgálata során. A kövér angolul fat. A FAT jelentése Billy Graham számára a következőt jelentette: F = faithful, hűséges. Ned azt mondta, az édesapja szolgálatában szükség volt azokra, akik hűségesek voltak. Az A = available, magyarul: aki rendelkezésre áll. A harmadik betű a T = teachable, azaz tanítható.

Milyen emberekre van szüksége egy gyülekezetnek a presbiter szolgálatában? Kövér emberekre. Azokra, akik hűségesek, akik rendelkezésre állnak, és akik taníthatók.

Az az ember, aki mindent tud, az nem mindig segít. Az az ember, aki mindent megígér, aztán nem csinálja, az sem. Az az ember, aki azt mondja, hogy persze, szívesen csinálom, de utána eltűnik, az sem. De szükség van arra, hogy legyen hűséges munkatársunk, akik elkezdnek valamit, és nem hagyják abba. Szükség van olyan emberekre, akik rendelkezésre állnak, mint Ézsaiás. Az Ézsaiás 6. részben azt mondja, hogy itt vagyok, küldj engem. És szükség van olyan emberekre, akik készek tovább tanulni, akikben megfelelő alázat van.

PÉLDAKÉPNEK LENNI A TISZTASÁGBAN

Az utolsó a tisztaság. Az 1Kor 6. részben van szó arról, hogy a testünk a Szentlélek temploma. A tisztaság itt főleg a házassági kapcsolatra értendő, hogy legyen tisztaság a házasságban. Ez egy bizonyágtétel a világ felé. Hogyan látnak minket ezen a területen? Vádolhatnak-e azért, mert másképp élünk, mint ahogyan prédikálunk?

Az egyik szerzőnk, akitől könyveket adtunk ki magyar nyelven: Philip Yancey. Ő most 76 éves, és egy hónapja kiderült, hogy nyolc éven keresztül volt

egy házasságon kívüli kapcsolata. Elismerte, hogy ez bűn, és visszalépett a szolgálatból. Nagyon fájt a szívem. Ez azt jelenti, hogy hét évvel ezelőtt, amikor itt volt Magyarországon és személyesen találkoztam és beszélgettem vele, már akkor jelen volt ez a bűn az életében. Milyen szégyen az egyháznak, amikor a mi vezetőink tesznek ilyesmit! Persze meg tudunk bocsátani, és új lehetőséget adhatunk ezeknek az embereknek, ez jó. De arról beszélek, mit teszünk, hogy ez ne forduljon elő a mi életünkben? Mit tudunk csinálni?

Egy missziós szervezetnél szolgáltam éveken keresztül. A vezető azt mondta, hogy ő sohasem találkozik becsukott ajtó mögött nővel. Még a látszatot is kerülte. Nem akart okot adni arra, hogy azt mondják, nem tiszta az élete. Az egyházban szükség van arra, hogy mi presbiterek, mint vezetők, figyeljünk erre a dologra, hogy ezen a területen is maradjunk tiszták, mert most egy olyan világban élünk, ahol a szexuális bűnök nem is bűnök. Az ember szabad, azt csinál, amit akar, a házasság addig tart, ameddig a szerelem, ha elmúlik a szerelem, akkor továbblépünk. A Biblia tanítása más. A Biblia tanítása az, hogy a házasság egy életre szóló döntés.

A vezető legyen egyfeleségű férfi. Ha visszamegyünk az 1Tímótheus 3. részére, megint meg kell magyarázni, hogy a görögben miről van szó. Azt jelenti, hogy egy fiatal férfi csak egy idő után lehet presbiter, ha már házasságban él. De mi van akkor, ha az ember özvegy? Akkor nem lehet presbiter? Pál azt mondja, hogy az egyfeleségű férfi olyan férfi, akinek csak egy asszonya van. Egy egyedülálló, akinek háromhetente van új barátnője, nem felel meg. De egy özvegy, aki hűséges volt, teljesen megfelelő. Vagy egy egyedülálló, aki tisztességes életet él, megfelelő.

Fontos, hogy úgy éljünk, hogy betartjuk azokat az útmutatókat, amit Isten ad az Igéjében. A világ, az emberek nagyon figyelnek ránk. A hitetlen emberek, akiket ismerünk, figyelnek ránk, és azt a kérdést fogják feltenni maguknak, hogy Krisztust látják-e bennünk, vagy a

képmutatót. A képmutató nem fog vonzani senkit Krisztushoz. De az az ember, aki nem tökéletes, de akiben látják az igyekezetet, hogy feddhetetlen életet él, az vonzó lesz.

Egy igével fejezem be, amely összefoglalja, hogyan legyünk példák. „De hála legyen Istennek, aki Krisztus ereje által mindenkor diadalra vezet bennünket, és ismeretének illatát terjeszti általunk mindenütt. Mert Krisztus jó illata vagyunk Isten dicsőségére az üdvözülők és az elkárhozók között” (2Kor2,1-15).

(Az előadás elhangzott 2026. február 12-én az egyházmegyei presbiteri csendeshéten Mátraházán) ■

Pomáz – Csobánkai Református Társegyházközség

IMAZÁNC

Ifi-konfi hétvége

Helyszín: Esztergom

2026. május 8-10.

Részvételi díj: 28 000 Ft

Jelentkezési határidő:

2026. április 26.

Jelentkezés:

HARANGINÉ CSUTA ANNA

A SZÍV

„Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet.” (Péld. 4:23.)

A szívet köznapi értelemben az érzelmek helyének gondoljuk, de a Bibliában a személyiségünk középpontját jelenti. Mindent, akik vagyunk, ahogy érzünk, gondolkozunk és cselekszünk.

A szívet szobának, egy helynek is elképzelhetjük, ahol Jézus Krisztus kopogtat. Ha beengedjük, Ő teszi tisztává, olyanná, amilyenek Isten megálmodott minket. Az ajtót viszont nekünk kell kinyitni, mivel hatalmunkban van a szívünket/életünket kinyitni, vagy bezárni Isten előtt. Ha kinyitottuk, itt találkozhatunk Istennel. Amilyen a szívünk, olyan emberek vagyunk. Ha kizárjuk belőle Istent, akkor sötét és piszkos marad, nem tudjuk magunktól kitakarítani, mivel a sötétben nem is látjuk, hogy piszkos. Az emberek általában tiltakoznak az

ellen, hogy bármilyen bűnük lenne. „Az embernek minden úta igaz a maga szemei előtt; de a szívek vizsgálója az Úr.” (Péld. 21:2.)

Isten az, aki egyedül látja, hogy mi van a szívben. „Mert az Úr nem azt nézi, amit az ember; mert az ember azt nézi, ami szeme előtt van, de az Úr azt nézi, mi a szívben van.” (I.Sám. 16:7/b.) „Én, az Úr vagyok az, aki a szí-

vet fürkészem és a veséket vizsgálom, hogy megfizessek kinek-kinek az ő útai szerint és cselekedeteinek gyümölcse szerint.” (Jer. 17:10.) „Csalárdabb a szív mindennél, és gonosz az; kicsoda ismerhetné azt?” (Jer. 17:9.) Az ember akkor érzi jól magát, ha az énképe pozitív. Ezért folyamatosan felmentjük magunkat a negatív cselekedetek vádjai alól. Bűn persze van a világban, hiszen minket is érnek bántások, de ezekben mi ártatlannak valljuk magunkat. Szerintünk a világ csak mások bűnei miatt rossz. Mesterei vagyunk az önbecsapásnak.

A bűn fogalma a Bibliában egy állapot, olyan életút, ahol nincs jelen az Isten. Ebből következnek a konkrét vétkek. Önző vágyakkal születünk, nem bűnözőnek, csak a saját utunkon indulunk el, Istentől függetlenül, ezért nélküle nem is érhetünk célba. A Biblia központi kérdése tehát az, hogy milyen a szívünk.

A szív a legértékesebb kincsünk, amelynek állapota meghatározza, hogy milyen az életünk. Nem a körülmények, külső dolgok határozzák meg az életünket, hanem hogy hogyan viszonyulunk mindezekhez. (Van áldozati állapot és mártíromság is, amikor szélsőséges helyzetben kell bizonyosságát adni annak, hogy ki az életünk Ura.) Az életünk tehát a szívünk miatt megy tönkre (végül az örök halálba), és nem a körülmények miatt.

Felelősek vagyunk a szívünk állapotáért. Alapvetően kétféle állapotban lehet a szív. Körülmetélt állapotban, a „bűn testétől” megszabadítva, amely az Isten szerinti tiszta szív, és a körülmetéletlen szív, amely ragaszkodik a természetes/született állapotához, és elzárja magát az Istennel való kapcsolattól. Ehhez a

körülmetélt szívhez úgy juthatunk, ha feladjuk, halálba adjuk a született/óemberi természetünket, és új szívet kérünk Jézustól. „Krisztussal együtt megfeszítettem” – mondja Pál apostol (Gal. 2:20/a.) Jézus válasza: „Minden, amit nékem ad az Atya, én hozzám jó; és azt, aki hozzám jó, semmiképpen ki nem vetem.” (Ján. 6:37.)

A Biblia történetei és tanításai Isten szíveről szólnak. Ennek summája a Ján. 3:16 „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Micsoda szeretet! Egyetlen más isten sem tette ezt meg! Jézus Krisztus mindenki bűneiért meghalt, kifizette az érte járó büntetést, de a kemény szív ezt visszautasítja.

A szív legnagyobb ellensége a megkeményedés! Ettől kell megőrizni. „Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket”. A Zsidókhoz írt levélben háromszor is szerepel ez az intés egymás után. A 3:7, a 3:15 és a 4:7-ben. Ha sorozatosan visszautasítjuk Isten megszólító szavát, egyre keményebbé válik a szívünk, míg végül már végképp kemény marad, nem tud megváltozni. A fáraó szíve ilyené vált. Abba az állapotba vitte bele magát, amikor törvényszerűen kőkemény maradt. Azt olvassuk, egy idő után Isten keményítette meg ezt a szívet, de ez azt jelenti, hogy a világban az Isten által szabott törvények érvényesülnek. Ha átlépjük azt a pontot, ahonnan már nem akarunk és nem is tudunk visszafordulni, mert felégettük magunk mögött a hidat, akkor a törvényszerű következményekkel kell számolni. Isten elenged a magunk választotta úton.

A kemény szív azt jelenti, hogy nem látunk már (vagy még) a dolgok mögé, eltűnik a képből Isten. Eltűnik a dolgok értelme és célja, és a csalódásban nem Istent keressük, csak emberi eszközökben bízunk.

A nehézségek és próbák munkálják ki bennünk, hogy megtanuljunk

számolni Istennel, és bízunk benne. „Közel van az Úr a megtört szívekhez, és megsegíti a sebhedt lelkeket.” (Zsolt. 34:19.) Az öngizagság és büszkeség kemény burkát kell összetörni, hogy alkalmas legyen a szív az Isten előtti alázatra. Ha jól megy dolgunk a világban, kövéredik, keményedik a szívünk. Azért ad Isten nehezeket, amivel nevel, hogy ne keményedjen, hanem lágyuljon a szívünk. „Vizsgálj meg engem, oh Isten, és ismerd meg szívemet! Próbálj meg engem, és ismerd meg gondolataimat!” (Zsolt. 139:23.) Ő ismer engem, de előttem csak akkor derül ki a valóság, amikor próbák érnek, és csalódom magamban. Fájni kell a bűnnek, hogy belátásra tudjak jutni, és megtérjek.

Ha már ismerem Őt igazság szerint, úgy, mint személyes megváltómat, akkor van esélyem felismerni minden helyzetben. Akkor tudom követni, ha ismerem mind az általános akaratát, mind a konkrét szituációra szóló vezetését. Ennek gyakorlata az igeolvasás, imádkozás és böjt. „...mert jó dolog, hogy kegyelemmel erősítsessék meg a szív...” (Zsid. 13:9/b.) „Legyetek

ti is béketűrők, és erősítsétek meg szívetekeket, mert az Úrnak eljövele közel van.” (Jak. 5:8.) Szükséges tehát meg erősíteni a szívünket, hogy minél teljesebb mértékét fogadjuk be a Szentléleknek, hogy Isten Lelke uralkodjon a szívünkben. Az Ige tükröt tart nekünk, leleplezi, hogy mi lakik bennünk. „Mérgetes kígyóknak fajzatai, mi módon szólhattok jókat, holott gonoszak vagytok? Mert a szívnek teljességéből szól a szája. A jó ember az ő szívének jó kincseiből hozza elő a jókat; és a gonosz ember az ő szívének gonosz kincseiből hozza elő a gonoszokat.” (Máté 12:34-35.) Vigyázzunk hát azzal a kijelentéssel, hogy „ami szívemen, az a számon”, mert ezzel legtöbbször a kíméletlen ítélező jellemünkről adunk

látteleket, és nem a Szentlélek szól belőlünk. Azt gondoljuk, hogy csupán őszinték vagyunk, pedig megsértett és megalázott embereket hagyunk magunk mögött az úton.

Tiszta szívre kell vágyakozni, ahogy Dávid is tette nagy bukása ellenére is. „Tiszta szívet teremts bennem, oh Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem.” (Zsolt. 51:12.) Ez a szív tud igazán szeretni, mert már találkozott az isteni szeretettel, ami nem az emberi változékony érzelmeiken alapul. „Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből.” (V.Móz. 6:5.) A tiszta szívben istenfélelem, értelem, bölcsesség, hála lakozik és a Léleknek gyümölcseit termi, melyek ezek: „szerelem, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség” (Gal. 5:22.) „Igazságnak áldozatával áldoztatok, és biztatok az Úrban. Sokan mondják: Kicsoda láttat velünk jót? Hozd fel reánk arcodnak világosságát, oh Uram! Nagyobb örömet adsz így szívembe, mint amikor sok az ő búzájok és boruk.” (Zsolt. 4:6-7-8.) A tiszta szív jó

dolgokra vágyakozik, mint ahogyan Salamon király is bölcsességet kért Istentől földi kincsek helyett.

A kísértésekben vigyázni kell a szívünkre, mert az elcsábítható. (Lásd Salamon életének a végét.) Jób ártatlanságának bizonyítására többek között ezt hozza föl: „Szövetségre léptem semeimmel, és hajadonra mit sem ügyeltem.” „Vegyétek azért szívetekeket és lelketekeket e szavaimat.” (V.Móz. 11:18.) „Bölcsességet beszél az igaznak szájja, és a nyelve ítéletet szól. Istenének törvénye van szívében, lépései nem ingadoznak.” (Zsolt. 37:30-31.)

Adj a Úr, hogy az Ő törvényei minél gazdagabban legyenek a szívünkben, és előre tudjunk hálát adni mindenért, teljes bizalommal íranta. ■

HAJDÚ ZOLTÁN LEVENTE

„...Isten szeretet”

1Jn 4,8

Nem sok szó kell.
Csak a Te Lelked,
az élő szeretet.
És szóltan-boldogan
megyek utánad.
Gyermekként
fogom kezeted.
Ámen.

„...ha a ti igazságotok nem múlja felül az írástudók

és farizeusok igazságát, akkor semmiképpen nem mentek

be a mennyek országába.”

Mt 5,20

Uram, Krisztusom!

Te halld, milyen sokszor hajtogatom

csak a magam igazát,

vélt igazságát.

Te látod, milyen sokszor meghidegül bennem

„az első szeretet”,

amellyel te útra indítottál engem hívő

életemben.

Kérek téged, Uram,

hogy rám naponként kitöltött szeretetedet

engedd nekem elfogadni!

Tégy késszé, tégy nyitottá a hitemben

a te szereteted minden emberi szabályt

és törvény átértelmező

lelkületének befogadására!

Köszönöm, hogy te kész vagy erre!

Köszönöm, hogy te szeretsz engem!

Engedd, hogy embervilágom kitaposott

útvesztőiben

rád figyelve, téged követve

én is szeretni tudjak – és így ne tévedhessek el!

Ámen.

„Nincsen más, ezeknél nagyobb parancsolat.”

Mt 12,31

Minden nap szeretném

meghallani,

a szívembe írva hordani

szereteted.

És szeretném,

ha mások is meghallanák

szeretetednek dallamát,

ahogy neked

ad hálát, Uram,

minden szavam,

s betölti létem boldogan

törvényedet!

Ámen.

OSVÁTH ZSOLT

„Mint vesszőszál sarjadt ki előttünk, mint gyökér a szikkadt földből”

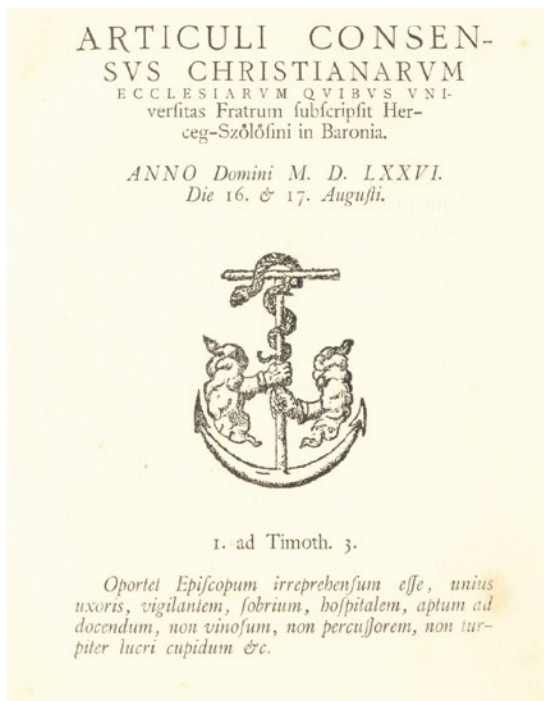
A hercegszöllősi zsinat és a hercegszöllősi kánonok 450. évfordulója

Azzal kell kezdenem, mint az ókori szónokoknak. Írásom elején ki kell jelentenem alkalmatlanságomat arra, hogy a címben szereplő tárgyról írjak. Nem vagyok sem egyháztörténész, sem teológus, hogy az **1576. augusztus 16-17-én** tartott hercegszöllősi zsinat és a hercegszöllősi kánonok jelentőségét értékeljem. Nincs is erre szükség, mivel a téma elismerten legkiválóbb szakértői hitvalló lélekkel és tudományos igényességgel megtették ezt a **„Minden Prédikátor nevét alatta írja” – A református egyházszerveződés kezdetei Dunamelléken** címet viselő tanulmánykötetben (kiadója a Dunamelléki Református Egyházkerület).

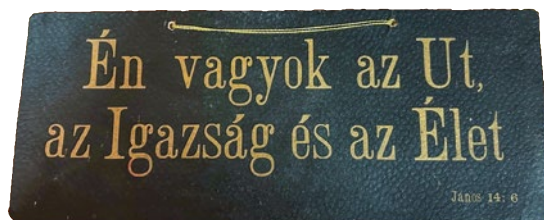
Tekintettel a fentiekre, arra gondoltam, írásomat annak bemutatására szánom: miként látják ma egyházunk véleményformálói, egyháztudósai a 450. évfordulón a Hercegszöllősi Zsinatot, a Hercegszöllősi Kánonokat.

A címben idézett szentírási részt, Ézsaiás próféta könyve 53. fejezetének 2. versét választották egyházunk vezetői a jubileumi évforduló vezérigéjéül. A próféta szavak rímelnek arra a sokszor, sok helyen elmondott, leírt gondolatra, hogy 1576-ban e két augusztusi napon született meg a Dunamelléki Református Egyházkerület, „sarjadt ki a vesszőszál”.

„A Dunamelléki Egyházkerület hálával és elkötelezéssel emlékezik meg az 1576-ban tartott Hercegszöllősi Zsinatra, ahol Veresmarti Illés szuperintendens vezetésével negyven prédikátor

testvéri közösségben és egyetértésben, hit és erkölcs dolgában kánonokat alkotott a reformációban megújuló egyház számára. Isten gondviselő kegyelmét látjuk abban, hogy a török hódoltság idején, háborúktól, járványoktól sújtva, igazságtalan és kizsákmányoló adóztatás terheit hordozva, ellenséges vallási-társadalmi rendbe zárva, mikor „zsarnokok kezén volt a dolgok intézése”, a her-

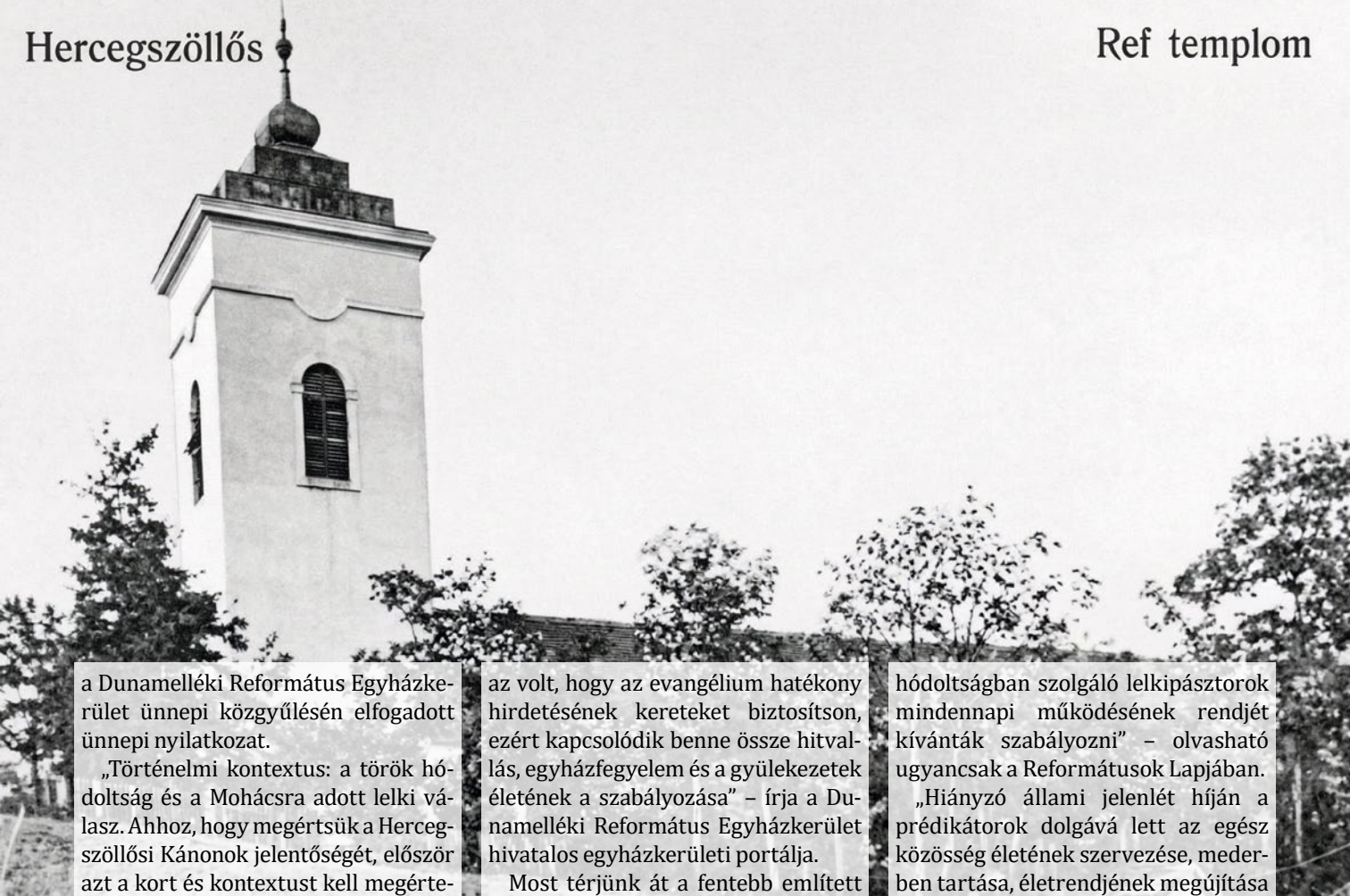

Igéstábla Pomázról, melyet Nyilas Zoltán esperes úr a Ráday Gyűjtemény Bibliamúzeumban rendezendő egyháztörténelmi kiállítására küldött be

cegszöllősi atyák bátor vallástettek a Szentháromság Istenbe vetett hitükről, és a Krisztus követésére kész népük számára olyan egyházi rendtartást alkottak, mely hitelesen kifejezi és igazságában számunkra is megőrzi az egész 16. századi reformáció felismerését és boldog tapasztalatát, hogy igaz egyház ott van, ahol Isten Igéjét hirdetik, a szentségeket helyes módon kiszolgáltatják és jó egyházi rendet tartanak. (...) A Hercegszöllősi Zsinat nem csak összegzése és rögzítése az előző évtizedek, sőt évszázadok egyházreformáló igyekezetének, hanem egyúttal jelképes és máig valóságos erőforrása is az egyház megmaradásának a nehéz időkben, illetve kivirágzásának a jó időkben.

A Hercegszöllősi Zsinat és kánonoskönyv a remény távlatát nyitotta meg a maga korában. A 16. században a magyarság elvesztette országát, de megtalálta Krisztust és Benne az életet. A 21. század magyar reformátusságának is lelkesítő jel ez az embermentés, az egyházépítés és a nemzetmentés szolgálatában.

Méltó hát, hogy Isten előtti hálaadásban emlékezzünk meg a Hercegszöllősi Zsinatról és alkotó atyáiról, akik érvényes módon hívnak minket is arra a nézőpontra, ahonnan hivalkodásra, viszályokra, szakadásokra, perlekedésekre és ezek okán csüggedésre oly hajlamos korunkban mi is megláthatjuk az Isten irgalmasságában és hűségében számunkra elkészített békességet, örömet, szolgálatot, Krisztus mai népének igaz életútját a szentek közösségében” – szól

a Dunamelléki Református Egyházkerület ünnepi közgyűlésén elfogadott ünnepi nyilatkozat.

„Történelmi kontextus: a török hódoltság és a Mohácsra adott lelki válasz. Ahhoz, hogy megértsük a Hercegszöllősi Kánonok jelentőségét, először azt a kort és kontextust kell megértenünk, amelyben született. A mohácsi tragédia és a hercegszöllősi zsinat között csupán ötven év telt el, és bár ezalatt a fél évszázad alatt az ország három részre szakadt, még a török hódoltságban élők sem maradtak szellemi elszigeteltségben, hanem öhozzájuk is gyorsan elértek a nagyobb európai szellemi áramlatok, közöttük a reformáció különféle irányzatai is. Ezek megtartó erőnek bizonyultak ebben a nehéz időszakban, mert a nemzeti tragédiára lelki választ kínáltak a magyarság számára.

A Hercegszöllősi Kánonok nemcsak egyháztörténeti szempontból érdekes írás, hanem ma is arra emlékeztet, hogy minden szolgálatunk legfőbb mércéje az evangélium hatékony hirdetése” – írja az egyik egyházi portálunk a Hercegszöllősi Kánonokra, mint négyszázötven éves örökségünkre emlékező írásában.

„A kánonok 46 cikkelyből (artikulusból) áll, amelyek a kor adottságaihoz és a körülmények adta lehetőségekhez igazodva közelítettek a korábbi egyházi rendtartási hagyományokhoz. A törvénygyűjtemény célja

az volt, hogy az evangélium hatékony hirdetésének kereteket biztosítson, ezért kapcsolódik benne össze hitvallás, egyházfegyelem és a gyülekezetek életének a szabályozása” – írja a Dunamelléki Református Egyházkerület hivatalos egyházkerületi portálja.

Most térjünk át a fentebb említett az évfordulóra kiadott kiadványra. „A tanulmánykötet megjelentetésével egyházkerületünk megalakulásának 450. évfordulóján egyfelől emlékezésre hív, másfelől arra tesz kísérletet, hogy a zsinatot ne lezárt múltként, hanem a református önértelmezés egyik első és ma is élő forrásaként mutassa fel” – írja a könyvet bemutató írásában a Reformátusok Lapja.

„A kötet tanulmányai érzékletesen rajzolják meg azt az ívet, amely Mohács után, a hódoltság viszonyai között formálódó egyházi életből indul, ahol a gyülekezeteikben maradó lelkipásztorok egyszerre jelentettek hitbeli és közösségszervező támaszt híveiknek. A török uralom, majd a Habsburg-ellenreformáció, a gályarabsors, később a türelmi rendelet, a 21. századi megszilárdulás, majd a 20. század megpróbáltatásai mind azt mutatják, hogy a Dunamellék története inkább újrakezdések sorozata, mintsem egyenes vonalú fejlődés.

A kötet egyik legfontosabb felismerése, hogy a Hercegszöllősi Kánonok nem hitvallásként vagy dogmatikai összegzésként születtek, inkább a

hódoltságban szolgáló lelkipásztorok mindennapi működésének rendjét kívánták szabályozni” – olvasható ugyancsak a Reformátusok Lapjában.

„Hiányzó állami jelenlét híján a prédikátorok dolgává lett az egész közösség életének szervezése, mederben tartása, életrendjének megújítása és fenntartása. Ennek a vállalásnak egyik első és ékes bizonyítéka a Hercegszöllősi Kánonok megalkotása. Hit és egyházszerzés, szolgálat és erkölcs: credo – ordo – rítus. S tegyük hozzá: struktúra, az egyház és a település életének belső tartóváza az, amit 1576-ban a prédikátorok negyvenen azon a tekintélyes alsó-baranyai településen elfogadtak, s aláírásukkal hitelesítettek. A 21. század magyar reformátusságának is lelkesítő jel ez az embermentés, az egyházépítés és a nemzetmentés szolgálatában” – írja a tanulmánykötet köszönőjében Balog Zoltán püspök és Veres Sándor egyházkerületi főgondnok.

A Károli Gáspár Református Egyetem rektora, a kötet előszavát jegyző Trócsányi László így értékeli: „1576. augusztus 16-án kerül sor a Hercegszöllősi Zsinatra, amely a kálvini tanokat követő reformátusok legnevezetesebb zsinata volt ebben az időszakban, és ahol a cél a református egyház szervezet megerősítése volt. Itt írták és szerkesztették meg a híres Hercegszöllősi Kánonokat, amelyek az egyházi és világi renddel kapcsolatban →

→ fogalmaztak meg szabályokat, elvárásokat.”

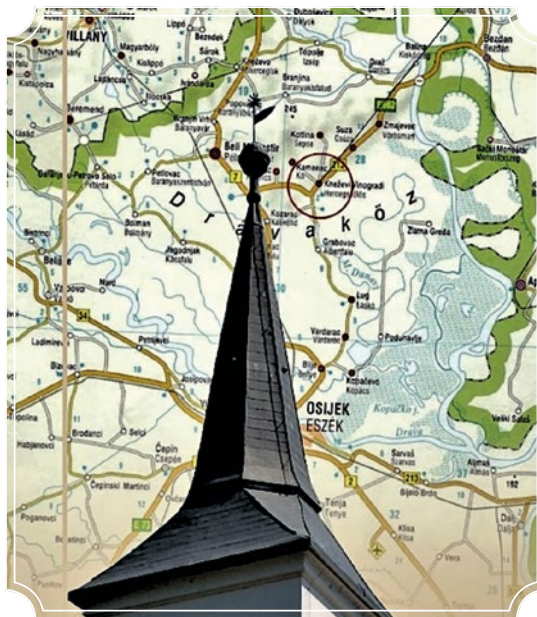
A „TÖRTÉNELEM ÉS EMLÉKEZET. A dunamelléki reformátusság 450 éve” címet viselő nyitótanulmány szerzője, a Károli Egyetem tanszékvezetője, egyúttal a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke, Földváriné Kiss Réka történész úgy látja, hogy: „A Hercegszöllősi Kánonok intése és biztatása 450 év elmúltával sem veszített érvényéből: „az hitnek és az idvességnek dolgaiban” biztos iránymutatásként szolgálhat a 21. század útkereső reformátusai számára is, bizonyítván, hogy történelmünk „nem lezárt fejezet, hanem fundamentum. Hiszen a múlt nem mögöttünk van, hanem alattunk. Azon állunk.”

„Ünnepben fogadjuk meg annak a Szegedi Kis Istvánnak a szavát, aki éppenséggel a hercegszöllősi zsinat előtt Baranyában (Kálmáncsán és Laskón) majd tíz esztendő t szolgált egyházkormányzóként (1554–1563): „Egyetlen tanítómesterünk van, Krisztus, tehát mások mondását az ő legigazabb, legtisztább és legcsalhatatlanabb tanításához, mint próbakőhöz kell hozzámérni. Az istenfélőknek semmi szüksége zsinatokra vagy támogató emberi szavazatokra, hogy megnyugtassák lelkiismeretüket és megerősítsék tanításukat, mert tudják, hogy ez Istentől származik. Mégis szeretik és akarják a zsinatot, hogy nyilvánvaló legyen: tanításuk igaz, kegyes és szent, ugyanis nem akarják elveszíteni a régiek orvosságát, amelyet a széthúzások orvoslására használtak, továbbá, hogy segítségére legyenek az erőtlének lelkiismeretének, végül pedig, hogy az ellenséget nyílt és igazságos küzdőtérre kényszerítsék, és ott ne vassal és tűzzel, hanem a Szentírás bizonyágtételeivel győzzék le” – írja „HERCEGSZÖLLŐSI KÁNONOK Hely, hatás, hagyomány” című tanulmányában Bogárdi Szabó István püspök, a Károli Gáspár Református Egyetem rektorhelyettese és professzora.

Az egyháztörténész professzor Sza-

bó András, amint tanulmánya címéből is kitűnik „A DUNAMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET SZÜLETÉSE A 450 éves Hercegszöllősi Kánonok háttéréhez” történeti elemzést ad: „(...) a hercegszöllősi kánonoskönyv egy élő, működő egyházi szervezet életét szabályozta, amelynek tagjai igen nehéz körülmények között is többnyire megállták a helyüket” – írja.

„A HERCEGSZÖLLŐSI KÁNONOK LELKIPÁSZTORI SZEMMEL” szerzője, Kiss László pécsváradi lelkész a

ma lelkipásztorának szemszögéből közelít a 450 éves kánonokhoz: „Az Alsó-Dunamellék helvét hitvallású lelkészei és gyülekezetei már korábban is egyházszervezeti keretek között éltek, de írásba foglalva a Kánonok az első összetett kálvinista, biblikus lelkületű alkotmány. S mint ilyen, a jog- és szervezeti utód Dunamelléki Református Egyházkerület számára méltán számít története alkotmányos kezdetének. Sajátosság, hogy magyar református egyházi életet – a többi egyházkerülettől eltérően – a török birodalom hódoltsági területein, a történelmi alkotmányos kereteket nélkülözve szervezett és tartott fenn. Az aláírókat a Krisztus és a népük iránti szeretet vezette, amelyet a 16. század szóhasználata és gondolkodása alapján fogalmaztak meg a szabálygyűj-

teményben. A ma lelkipásztora és keresztyén embere számára is hasznos a 46 artikulus tanulmányozása, és ezzel összefüggésben a reformátor lelkészek és gyülekezeteik helyzetének megértése.”

A tanulmányokhoz csatlakozik a kánonok latin és a korabeli magyar nyelven megőrződött szövegeinek mai magyar nyelvre való átültetése. A latinról magyarra fordítás Bogárdi Szabó István püspök, a korabeli magyar szöveg mai magyar átdolgozása Szabó András professzor érdeme.

A kötetet egy a Hercegszöllősi Zsinat történéseinek feldolgozását segítő gimnáziumi óravázlat és egy konfirmációs foglalkozás-vázlat zárja.

Végül, mi köt minket össze, ma élő (pomázi) reformátusokat négy és fél évszázada reformátor eleinkkel? A válasz a Hercegszöllősi Kánonok 2. artikulusában, azaz 2. pontjában áll:

„Hisszük pedig, hogy ez az Isten természete és lényege szerint egy, akit a szent nyelv Jahnak és Jahvének nevez, mellette és kívülről nincs más. A Szentírás alapján állítjuk, hogy Isten három, valóságosan különböző, nem elkülönült, nem összevegyült hypostasisban avagy személyben létezik, akik az

Atya, Fiú és Szentlélek, tulajdonságaik keveredése nélkül. Nem azt hisszük tehát, hogy három Isten volna, az istenek sokasága ugyanis utálatos; hanem hogy a személyek egylényegűek és egyformán örökkévalók, míg sajátos tulajdonságaik különböznek.” (A latin nyelvű változat magyarítása.)

„Ő az az igaz Isten, akit a Szentírás Jehovának nevez, rajta kívül nincs más Isten. Hisszük, hogy természete és lényege szerint ő egy, ugyanakkor három személye van: az Atya, Fiú és Szentlélek. Mindezt úgy, hogy mindegyik személy valóságosan ott van az egy Istenben, elkülönülnek, és nem keverednek. Nem hiszünk három Istenben, mert a többistenhit utálatos, a háromságot nem az istenségben, hanem a személyekben hisszük lenni.” (A mai magyar nyelvű átdolgozásból.) ■

HAMAR JÁNOSNÉ

A jó GAZDA, a jó PÁSZTOR és Fehérke, a kisbárány

Farkas Jánosné Zsóka néni: „Fehérke” című könyve mesés történet egy kisbárány születéséről és életéről.

Az első képekben megismerhetjük a nyáját, a nyáját vezető jó Pásztort, Fehérke édesanyját, Csenedeset, a vezérkóst, Bátort és a többieket.

Este a karámba érve megszületik Fehérke, egy fiú bárány. Mindenre kíváncsi, mindent tudni szeretne, állandóan kérdezzek.

Másnap a nyáj kiterelésekor a jó Pásztor az ölébe veszi Fehérkét, hiszen gyenge lábain még nem bír annyit menni, mint a többiek. „Az egész nyáj maga volt a hömpölygő NYUGALOM. Fehérke a magasból nézte. Ó, milyen szép a REND – gondolta –, de szólni nem mert, annyira meghatódott azon, hogy őt viszi a pásztor, a karján. Egészen közélről érezte a szíve dobogását. Nem tudta, hová mennek. Nem is kérdezte. A Pásztor tudja – és ez a fontos. Amíg az ő karja szorítását érzi, amíg az ő szíve dobogását hallja, addig nyugalom van. Fejét a vállára hajtotta, kis szíve remegett a boldogságtól. Akinek ilyen pásztora van, akinek ilyen mamája van, ilyen nyája, karámja, az csak boldog lehet. Milyen szép, milyen gyönyörű az élet!”

A mindennapi séták során Fehérke sok kalandba keveredik, főleg kíváncsi természetének köszönhetően. Egyszer a közös kútnál történő itatás során elmaradt a nyájától, és egy másik nyájhoz keveredett. Itt rossz pásztor volt, harapós kutyák, végül Fehérké-

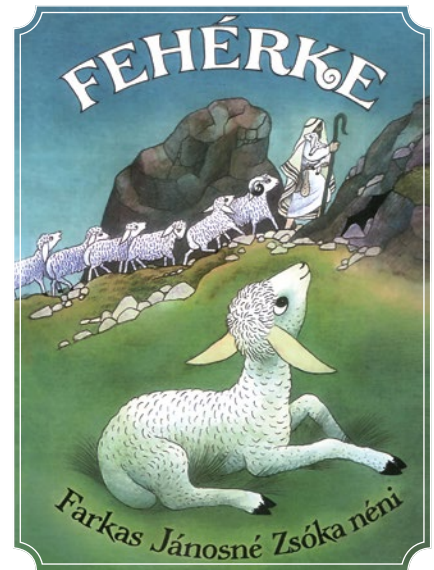
nek sikerült megszöknie, de menekülés közben beleesett egy szakadékba, ahol egy bokor ágán fennakadt. A jó Pásztor kereste, megtalálta és hazavitte a nyájba. A mamájának így mesélte el az idegen nyájban történeteket:

„– Nem, mama. Nem rossz álom az, hanem rossz valóság... – hangja józan volt, az álom végképp elszállt a szeméből. – Nem is akarom elfelejteni... Hidd el, idegen nyáj van, és a juhok félnek... kiszolgáltatottak... Ha látnád a szemüket, rémültek és szomorúak. És soha nem fekszenek le nyugodtan, mint most te, mama. Csak állnak, ácsorognak, vagy toporognak, nyugtalanul rohangálnak. Csak akkor kerülnek a földre, ha a kimerültségtől összerogynak... Jaj, mama, ott hevernek a porban, zihálva, eszméletlenül. Nem álom ez, mama... állandóan rettegnek a holnaptól, hiszen a fejük felett ott köröznék a keselyűk, félnek a haláltól, semmi reménységük nincs, ó, de borzasztó! Én láttam, mama, milyen undok, lomha madár a keselyű. A gonosz szemével csak les, les, les folyton, hogy mikor ehetne már meg... Én láttam. Valóság ez, mama... Én itt vagyok, de ők ott maradtak... az öreg juh... vajon, mi lett velük?! ... Nem hiszik el, hogy van jó Pásztor, aki a nyájért él, és nagyon szereti a juhokat... nem hiszik el, hogy van másféle élet is, mint az övék...”

– Azt hiszem, éppen ez a baj – felelte Csenedes –, éppen ez a különbség, hogy *nem hisznek...*, ha elhinnék, hogy van jó Pásztor, és más élet, akkor keresnék és megtalálnák.”

Csenedes így oktatta a fiát:

„– Igen, így van. Láttam ezt a Gazda is. Elküldte tehát egyetlen Fiát. Hogy ál-

lítsa vissza a régi kapcsolatot közte és a juhok között, hogy vezessen vissza minden juhot az igaz útra, hogy békeségünk legyen és bővölködjünk.

– Az Ő, a jó Pásztor, ugye? – kiáltott fel Fehérke.

– Igen. És aki ezt elhiszi, és hozzá jön, annak új élete van az ő nyájában, mert azért jött, hogy megkeresse és megtalálja, aki elveszett.”

Felnőtt korában Fehérke lett a nyáj vezérkosa Bátor helyett. Vezetésével együtt énekelte a nyáj „Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm” kezdetű éneket. „Fehérke így vezette a nyáját hűségesen a Pásztor nyomában, ahogyan megígérte a jó Pásztornak, és felejtethetetlen barátjának, Bátornak.

És haladt a nyáj hegyre fel, völgybe le, sziklán, szakadékon, fennsíkon át a mennyei karám felé, hazafelé.”

Gyerekek! Szerintetek ki a jó GAZDA és ki a jó Pásztor?

Farkas Jánosné Zsóka néni:
Fehérke – Evangéliumi Kiadó,
Budapest 1996, 2015 ■

A kiválasztottak

(Róma 9:15-18.)

„Mert Mózesnek ezt mondja: *Könyörülök azon, a kin könyörülök, és kegyelmezek annak, a kinek kegyelmezek. Annakokáért tehát nem azé, a ki akarja, sem nem azé, a ki fut, hanem a könyörülő Istené. Mert azt mondja az írás a Faraónak, hogy: Azért támasztottalak téged, hogy megmutassam benned az én hatalmam, és hogy hirdessék az én nevemet az egész földön. Annakokáért a kin akar, könyörül, a kit pedig akar, megkeményít.*” (Róma 9:15-18.)

Itt sokan azt gondolják: akkor hát nekünk nem kell semmit sem csinálni! Ha hinnünk kell, akkor hitet kapunk, ha pedig meg kell keményednünk, akkor megkeményedünk. Élhetünk úgy, ahogyan akarunk: ami el van végezve rólunk, azt fogjuk megkapni.

Sokan gondolkoztak már így, és sokan megütköztek ezen a bibliai helyen. Itt ugyanis a kiválasztás vagy elválasztás tanáról van szó. Ha ezt egészen helyesen meg akarjuk érteni, akkor mindenekelőtt vegyük fontolórra, hogy itt nem az üdvösségre, hanem a szolgálatra való kiválasztásról van szó. Ehhez a tanhoz – amely már oly sokaknak okozott nyugtalanságot – a kulcsot a János 15:16 adja meg: *„Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket és én rendeltelek titeket, hogy elmenjete, és gyümölcsöt teremjete.”* Itt az Úr világosan megmondja, mire választotta ki tanítványait. Nem arra, hogy ők a mennybe menjenek és mindenki más elveszen, hanem arra választotta ki őket, hogy másoknak áldásul legyenek. Ez a kiválasztás célja.

Hogy egy kulcs megfelelő-e, arról lehet megtudni, hogy kinyitja a zárat. Ha ez a kulcs – gyümölcsözésre kiválasztás, mások számára áldásul

lenni – valódi, akkor általa érthetőbbé lesznek azok a helyek, melyek a kiválasztásról közölnek velünk valamit.

Ábrahám Istentől választatott el. Mire? Hogy Ábrahám egyedül üdvözüljön? Nem, hanem azért, mert neki áldássá kellett lennie a föld minden nemzetsége számára.

Ha a Róma 9-ben ezt olvassuk: *„Jákóbot szerettem, Ézsaut pedig gyűlöltem”,* ez semmi esetre sem azt jelenti: Jákóbot üdvösségre rendeltem, Ézsaut pedig kárhozatra, hanem azt jelenti: Ézsauval semmit sem tudtam kezdeni, őt nem tudtam áldássá tenni mások számára. De hát nem ez van írva: *„Ézsaut pedig gyűlöltem”? Igen, de a „gyűlölni”* szót itt abban az értelemben használja, ahogyan az Úr érti az Ő beszédében: *„Ha valaki énhozzám jön, és meg nem gyűlöli apját, anyját, feleségét, gyermekét..., az nem lehet az én tanítványom.”* (Lukács 14:26.) Apánkat és anyánkat sohasem kell „gyűlölnünk”, hanem szeretnünk. Hiszen ezt kívánja Isten igéje. Ám ha arról van szó: az apa, vagy Jézus, akkor legyünk készen arra, hogy az apa háttérben maradjon, és Jézusnak adja át az első helyet. Mert *„aki inkább szereti apját, anyját, hogynem engemet, nem méltó énhozzám”.* Az apát „gyűlölni” azt jelenti, háttérbe állítani őt, hogy Jézus

elé ne kerüljön. *„Ézsaut gyűlöltem”* – ez azt jelenti, hogy Ézsaut háttérbe állítottam, mert Ézsauval nem tudtam mit csinálni. Nem volt felhasználható arra, hogy áldássá legyen a világ számára. De bármily rossz is volt Jákób természetétől való jelleme, Isten mégis elérte vele célját, mert belőle tudott áldást készíteni. Tehát egyáltalán nem arról van szó, hogy Jákób előre ki lett volna választva az üdvösségre és Ézsau az elvettetésre, hanem az Isten általi használhatóságról van szó a szolgálat tekintetében.

A 106. Zsoltár 23. versében Mózes elválasztottnak van nevezve. Vajon azt akarta ez jelenteni, hogy Mózes üdvösségre volt elrendelve, mialatt a többi nép kárhozatra volt kijelölve? Ó, nem! Mózes azért választatott ki, hogy a nép számára áldás legyen.

Izráel neve a „választott nép”. Nem abból az okból, hogy egyedül Izráel tartatik meg, más népek pedig örökre elvesznek. Ó, nem! Ellenkezőleg. Arra a célra van kiválasztva, hogy ez a nép minden nép számára áldás legyen, azáltal, hogy a Szabadító e nép közül származott. Jézust is „elválasztottnak” nevezi Ézsaiás, mert áldássá kellett lennie az egész világ számára.

Az újszövetségi gyülekezetet az I. Péter 2:9 „választott nemzetségnek” nevezi, mert Isten Krisztus gyülekezete által akarja megtartani és megáldani a világot. Nem arra vagyunk kiválasztva, hogy most már örvendezzünk: én a mennybe megyek, és hogy most már magunkat mások fölé emeljük. Nem. Hanem arra vagyunk kiválasztva, hogy áldás legyünk a környezetünk számára, hogy azoknak az embereknek, akik bennünket figyelnek, a jézusi erényeket hirdessük, nem annyira a szánkkal, sokkal inkább lényünkkel és forgolódásunkkal, hogy Jézus számára őket is megnyerhessük, hogy ők is üdvözüljenek.

Kitűnően megegyezik ezzel az Efézus 1:4 is:

A. Mironov: Ézsau és Jákób

A. Mironov: Békesség veletekl – Krisztus megjelenése az apostoloknak

Amiképpen Ő minket is kiválasztott, hogy ... „*legyünk szentek és feddhetetlenek ő előtte szeretetben*”. Az vonja az embereket Jézushoz közelebb, ha az Isten gyermekeit „szenteknek és feddhetetleneknek” látják az Isten előtt.

És így érthetjük a II. Péter 1:10-et is: „*Azért szerelmes atyámfiai, igyekezzetek inkább a ti elhívástokat és kiválasztástokat erőssé tenni, mert ha ezeket cselekszitek, nem ütköztök meg soha.*” Ha itt az üdvösségre való kiválasztásunkról volna szó, akkor mi semmit sem tehetnénk, hogy kiválasztásunkat erőssé tegyük. Ha nem vagyunk kiválasztva, akkor minden hiába. De nekünk lehet és kell is meg erősíteniünk a mi elválasztásunkat. Vagyis arra kell igyekeznünk, hogy odaadjuk magunkat Istennek avégre, hogy Ő minket megáldott embereként felhasználjon. És ha magunkat Istennek evégre odaadjuk, ez a legjobb eszköz arra, hogy a magunk életében is előre haladjunk. „Nem fogunk megütközni.” Ha azonban csak magunkra és a magunk üdvösségére gondolunk, akkor „rothadt és gyümölcstelen” embereké leszünk, mint ahogyan előbb mondja is az apostol. Mert ezek összetartoznak. A kiválasztás célja tehát nem az üdvösség, hanem az Istennek való szolgálat, az Istennek való gyümölcsozás.

Erről szól nekünk a Róma 9. Az egyeseknek üdvösségre vagy kárhozatra való kiválasztásáról nincs itt

szó, hanem a népeknek és kivált Izráel népének az Isten országában való szolgálatra való kiválasztásáról.

Tévesen ítélnék meg ezt a fejtegetet, ha ebből arra a kérdésre akarnánk megfelelni: Vajon egyes emberek Istentől ki vannak választva az üdvösségre, mások meg a kárhozatra? Erről itt Pál egyáltalán nem beszél. Inkább erre a kérdésre akar feleletet adni: Miért van most megkeményedve Izráel, és miért nyernek kegyelmet a pogányok az életre? Nem hűtlen-e az Isten az Ő ígéreteihez, amikor most átadja Izráelt a megkeményedés ítéletének? Megindult szívvel felel meg itt Pál erre a kérdésre, mégpedig úgy, mint Isten bizonyágtévője. Hangoztatja, hogy az Ábrahámtól való testi leszármazás sohasem nyújtott kezességet a kegyelmi szövetségben való részesezésre nézve. Azután azt mondja, hogy a bűnös embernek éppoly kevésbé van joga kritizálni Isten cselekedeteit, mint az agyagnak a fazekas munkáját, aki magasztos célra vagy közönséges használatra készíti edényeit. E hasonlat által tanítást és intést akar adni arra, hogy az ember, aki oly szabadnak és erősnek képzelet magát, hajoljon meg Teremtője előtt, és legyen tudatában mindenkor teljes függőségek.

Hogy ő itt nem az üdvösségre vagy elvettetésre való eleve elrendelésről beszél, ezt fejtegetésének záradéka is mutatja: „*Óh, mily csodálatos mélység! Kicsoda ismerte meg az Úrnak értel-*

mét? Vagy kicsoda volt néki tanácsosa?” Nem tör ki fájdalmas kétségbeeséssel amiatt, hogy oly sokan elkárhoznak, hanem magasztalja Istent azért, hogy „*mindeneket engedtelenség alá rekesztett, hogy mindenkin könyörüljön*”.

Ebből tisztán kitűnik, hogy Pál itt nem azt tanítja, hogy az emberiség többsége kárhozatra rendeltetett, hanem arról beszél, hogy Istennek joga van ahhoz, hogy kegyelemből egy népet válasszon ki először és később ismét egy másikat, és hogy Istennek egy népet el is kell vetnie, ha az a kegyelmet nem akarja többé kegyelemnek, hogyha az a kegyelmet jognak kezdi tekinteni, és kevélyen magának kíván kegyelmet, más népeknek pedig elvettetést.

(Modersohn Ernő: 100 ellentmondás és homályos hely a Bibliában című könyvéből) ■

FÜLE LAJOS

Az elég titka

Az elég több a soknál,
a szépségből,
a tehetségből,
a sikerből,
a szeretetből,
az élet édes ízéből.

Sokan szeretnék ezt a többet,
mert a sok – nem elég,
mert a sok – kevés,
mert az elég mértéke más,
és más a lényege.

Neked sokad van már,
de nincs még elegend.
Én ismerem az elég titkát
és elmondom neked.

Mid van, amit nem kaptál volna?
Milyen végtelen sokat kaptál!
S mindaz meg is sokszorozódna,
ha érte szívből hálát adnál.
Tedd meg, ha teheted!

Akkor... kinyílik fölötted az ég,
fény hull szívednek minden
zegzugába,
és ez – elég.

SEBESTÉNYNÉ JÁGER ORSOLYA LELKIPÁSZTOR

A töredelmes lélek áldozata

(51. Zsoltár)

Bűnbánat és megújulás

¹A karmesternek: Dávid zsoltára, ²abból az időből, mikor nála járt Nátán próféta, mert bement Dávid Betsabéhoz. ³Könyörül rajtam kegyelmeddel, Istenem, töröld el hűtlenségemet nagy irgalmaddal! ⁴Teljesen mosd le rólam bűnömet, és vétkemtől tisztíts meg engem! ⁵Mert tudom, hogy hűtlen voltam, és vétkeim mindig előttem van. ⁶Egyedül ellened vétkeztem, azt tettem, amit rossznak látsz. Ezért igazad van, ha szólsz, és jogos az ítéleted. ⁷Lásd, én bűnben születtem, anyám vétekben fogant engem. ⁸Te pedig a szívben levő igazságot kedveled, és a bölcsesség titkaira tanítasz engem. ⁹Tisztíts meg izsóppal, és tiszta leszek, moss meg engem, és fehérebb leszek, mint a hó. ¹⁰Engedd, hogy vidámságot és örömet halljak, és megújuljanak tagjaim, amelyeket összetörtél. ¹¹Rejtsd el orcádat vétkeim elől, töröld el minden bűnömet! ¹²Tiszta szívet teremts bennem, Istenem, és az erős lelket újítsd meg bennem! ¹³Ne vess el orcád elől, szent lelkedet ne vedd el tőlem! ¹⁴Vidámíts meg újra szabadításoddal, támogass, hogy lelkem készséges legyen, ¹⁵hogy taníthassam utaidra a hűtleneket, és a vétkesek megtérjenek hozzád. ¹⁶Ments meg, mert vért ontottam, ó, Isten, szabadító Istenem! És igazságodat ujjongva hirdeti nyelvem. ¹⁷Nyisd meg ajkamat, Uram, és dicséretedet hirdeti szám. ¹⁸Hiszen a véresáldozatot nem kedveled, és ha égőáldozatot adnék is, nem vennéd szívesen. ¹⁹Isten előtt a töredelmes lélek a kedves áldozat. A töredelmes és megtört szívet nem veted meg, Istenem! ²⁰Tégy jót a Sionnal kegyelmesen, építsd fel Jeruzsálem kőfalait! ²¹Akkor majd kedveled a helyesen bemutatott áldozatokat, az égőáldozatot és a teljesen elégő áldozatot. Akkor majd áldozhatnak oltárodon bikákat.

nánk? Nem kellene belesüppednünk a céltalan és haszontalan semmittevésbe – ami nem azonos a pihenés és a befelé, felfelé tekintő csöndességeinkkel. Az unalom, az unatkozás szavunk magyarul tökéletesen kifejezi, hogy a lelkiállapotunk unja azt, amit éppen megélünk. Nem keres célt, tartalmat, nem keresi a pillanat adta lehetőséget, mellyel másokat felemelhet, hanem belesüpped, mint mocsárba: az unalomba.

Ha Dávid történetére nézünk: a király nem ment el a csatába, nem küzdött társaival, otthon maradt – ki tudja miért? Ezt olvashatjuk: „Az esztendő fordulójakor pedig, amikor a királyok hadba szoktak vonulni, elküldte Dávid Jóábot és vele a szolgálait és egész Izráelt, hogy veszítsék el Ammón fiait, és szállják meg Rabbá városát. Dávid pedig Jeruzsálemben maradt.” (2Sám 11,1) A többieket harcba küldte, ő pedig Jeruzsálemben maradt. Így pillantotta meg egy félresiklott, haszontalan pillanatban a palota tetejéről ezt az asszonyt.

Így érkezünk el a második felvonáshoz, melynek egy kérdést adhatnánk címül: A vágyaink mindig jó irányba visznek? Néhány nappal ezelőtt én is megkérdeztem ezt végzős diákjaimtól, és ők tizennyolc éves életük bölcsességével és bátorságával ki merték mondani, hogy nem. A vágyak sajnos nem visznek mindig jó irányba. S valóban így is van. A vágy hatalmas hajtóerő, hegyeket mozgathat meg, városokat dönthet le, életeket emelhet fel és dönthet romba. Azonban nem minden vágy vezet a jó felé. Persze olyan is van, amikor Isten mintegy belénk táplálja a vágyat, hogy alkossunk, tegyünk valamit, ami az Ő országát szolgálja. Ezekből szép és felemelő tettek születhetnek. Az unalom Dávid esetében rossz vágyakat szül. Ő pedig nem áll ellen, sőt tesz a beteljesedésükért.

A következő nagy fejezetnek az lehetne a címe, hogy: A rossz döntés. Dávid valóra váltja, amire vágyik.

Több ezer év távlatából szólnak hozzánk e szavak. Több mint háromezer évvel ezelőtt hagyták el egy nagy király, Dávid ajkát. Egy távoli ország ősi városában, az akkori Jeruzsálem legkorábban lakott területén, a királyi palotában.

Előzménye is van ennek a gyönyörű imádságnak. Szomorú és nehéz előzménye, telve szenvedéllyel, rossz irányba sodródó vágyakkal, emberi gyengeségek sokaságával, rossz döntésekkel. Izrael egyik legnagyobb királya követi mindezt el. Házasságtörés, lopás, gyilkosság – még kimondani is szörnyű. S mindez azért, mert egy fiatal uralkodó otthon, unatkozva, pa-

lotája tetején sétálva, megpillant egy meztelenül fürdőző hölgyet: Betsabét. Nekünk nem az a feladatunk ezzel kapcsolatban, hogy elítéljük Dávidot tette miatt, hanem sokkal inkább az, hogy a történet tükrében meglássuk Isten földig hajló szeretetét, irgalmát és igazságát.

Nagyon sok mindenre tanít mindazonáltal bennünket Isten Dávid király cselekedetein át. Vegyük végig röviden ezeket lépésről lépésre.

A történet menetén haladva az első, amit kijelenthetünk: az unalom veszélyes dolog. Amikor unatkozunk, akkor úr támad a lelkünkben. Olyan ez, mint a vákuum. De vajon miért unatkoz-

Erősebb volt a vágyakozása az erkölcsi mércéjénél, belső meggyőződésénél. Így olvashatjuk Isten ide vonatkozó szavait: *„Dávid elküldött, és tudakozódott az asszony felől. Valaki azt mondta: Hiszen ez Betsabé, Eliám leánya, a hettita Úriás felesége. Akkor Dávid elküldött valakit, és magához hívatta Betsabét, aki éppen akkor fejezte be a megtisztulás szertartását. Ezután Dávid együtt hált Betsabéval, majd az asszony visszatért a saját házához.”* (2Sám 11,3-4)

Halkan, egészen halkan ott van a történet háttérében a figyelmeztetés: Ne tedd! Fordulj vissza! Valaki mintegy figyelmezteti Dávidot. Nem tudjuk ki az, egy névtelen valaki, de nem a személye fontos, hanem a szavai: Hiszen ez Betsabé ... Úriás felesége – talán kihalljuk belőle az aggodalmat, vagy a rosszalást is. Ne tedd! Dávid mégsem hagy fel szándékával, megy tovább a rossz irányba sodródó vágtyól hajtva. Teszi mindezt úgy, hogy talán tudta is, mit tesz, talán tudta, hogy nem helyes, amit tesz. A vágy legyőzte.

Újabb fejezet kezdődik, melynek egy rövid kijelentés lehetne a címe: A lejtőn lefelé. Dávid bemegy Betsabéhoz, s ezzel házasságtörést követ el. Ezt követően néhány hét múltán az asszony megüzeni a királynak: gyermeket fogant. Dávid még ekkor sem torpan meg, nem fordul vissza a lejtőn, nem bírálja felül önnön cselekedeteit, hanem elhatározza, hogy hazahívhatja az asszony férjét, a hettita Úriást a csatából, hátha ő is hál az asszonyával, Betsabéval. Hadd legyen ezt követően abban a hitben, hogy övé a gyermek. A dolgot szépen el kell tussolni. A becsületes Úriás Isten ügye és a bajtársai iránti elkötelezettségéből azonban nem hajlandó erre. *„Úriás így felelt: Isten ládája, Izráel és Júda nemzetsége sátorban lakik, és az én uram, Jóáb, és uram szolgálai a nyílt mezőn táboroznak. Hogy mennék be a házamba, hogy egyem és igyam, és feleségemmel háljak? A lelked életére mondom, hogy nem teszem ezt!”* (2Sám 11,11)

Ekkor Dávid még tovább megy: leitatja, hátha így gyöngül e becsületes ellenállás, azonban Úriás még így sem változtat álláspontján, így hát Dávid szörnyűséges döntésre jut: visszaküldi őt a csatába, és az első sorba állítja, ahol szinte biztos halál vár rá, s valóban, e jóra való ember meghal (a feltehetőleg) az ammoniták elleni ütközetben.

Az események itt még nem érnek véget. Betsabé elsiratja férjét. Valószínűleg szerette, becsülte őt, még így is, hogy engedett az uralkodónak. Amikor a gyászidő letelik, Dávid feleségül veszi az asszonyt, aki hamarosan világra hozza kisfiát. Mintegy summázatként azonban ott van egy rövidke mondat a 12. fejezet legvégén:

„De ez a dolog nem tetszett az Úrnak.” E mondat fényében nekünk is állást kell foglalnunk, nem kendőzhetjük el a rosszat. A Szentírás rövid és tömör képekben mutatja a vétek egyre mélyebb szakadékát és az afelé tett lépéseket. Ezzel együtt lélektanilag is hihetetlen élesen láttatja a Dávidban lévő hajtó-, mozgatóerőt, mai szóval motivációt. Mindez nagyon elgondolkodtató. Talán mélyen sérti is igazságérzetünket; hogy tehetett ilyen egy nagy király? E történetnek azonban nem az a célja, hogy elítéljük őt, hanem hogy megértjük mindazt, amit Isten e történet tükrén át üzeni szeretne nekünk.

Pont emiatt a történet tovább folytatódik. Ennek a szakasznak a címe röviden így szólhatna: A feleszmélés. Isten elküldi Dávidhoz prófétáját, aki egy kisbáránnyal beszél, meg egy szegény emberről, akinek egyetlen értéke

és becses tulajdona egy kisbáránka volt. A báránkát azonban megkívánja egy gazdag ember, és erőnek erejével elveszi tőle. S Nátán – aki annak idején királlyá kente Dávidot – meg is magyarázza a történetet. Ez az a pont, ahol Dávid végre magára ismer. Felfröccsen a szeme: ő a példázatbeli gazdag ember, aki elveszi a szegény Úriástól az ő báránkját, Betsabét. Ő és senki más.

Bűnbánata oly mélységes lehetett, hogy válaszul a próféta csöndesen csak ennyit mond: Az ÚR is elvette bűnödöt, nem fogsz meghalni, de a következményeket el kell fogadni. S ezután a próféta elmondja, hogy a kisbaba meghal, és innentől nem szűnik meg a Dávid házában a háborúskodás.

Idáig tart Sámuel második könyvének leírása, s mindez nagyon szomorú és felkavaró. Újra és újra szembesít bennünket azzal, hogy nem mindegy, hogyan élünk. Nem mindegy, mit mondunk, mit teszünk. A kimondott és megtett dolgok azonban csak a jéghegy csúcsai. Nem mindegy, mi van a szívünk mélyén, és nem mindegy ebből következően az sem, hogyan döntünk. Dávid kedves volt Isten szemében. *„...keresett magának az Úr egy szíve szerinti embert...”* (1Sám 13,14) *„...támasztotta nekik Dávidot, akiről bizonyosságot is téve, mondá: Találtam Dávidot, a Jessze fiát, szívem szerinti embert, aki minden akaratomat teljesíteni fogja.”* (ApCsel 13,22) Dávid kedves volt Isten szemében, mégis vétkeket vétkekre halmozott és elesett. Mivel azonban a Szentírás csodálatosan teljes könyv, olyan Írás, melyet a sorok között, fölött is olvasunk, értenünk kell, ezért a válaszokat gyakran csak némi belső harc, elmélkedés és küzdelem után kapjuk meg, mint most is. Sok idő múltán, Dávid király és Betsabé második fia, Salamon, a Példabeszédek könyvében szelíden megjegyzi: *„Hétszer elesik az igaz, mégis felkel.”* (Péld 24,16).

Salamon már házasságban fogant gyermek. Szülei, Dávid és Betsabé Isten színe előtt elköteleződtek egymás felé. Édesapja talán őszintén el is

→ mondott sok mindent a gyermekének. Megadta számára a biztonságos hátteret, odafigyelést. Salamon feltehetőleg tudhatta, mit tettek szülei még az ő születése előtt. Talán, amikor e szavakat leírta, rájuk is gondolt. Talán Isten így akarta teljessé tenni Dávid életét, bűnbánatára ezt adta ajándékként.

Egyikünk sem válhat elbizakodottá, mert „*aki áll, vigyázzon, hogy el ne essék*”. Dávid vétkének súlya nagy – ezt látnunk kell, de hogy igazán azonosulni tudjunk vele, azt is látnunk kell, ami ezután történt. Dávid ugyanis vétke felismerése után megírja az 51. Zsoltárt – a legszebb bűnbánati zsoltárunkat. Ha figyelmesen olvasuk, vagy még jobb: ha hangosan elmondjuk e zsoltárt, akkor talán egészen megértjük Dávid bűnbánatát. Olyan mélységből szólnak e szavak, melyet csak az tud szólni, aki igazán megérti, hogy vétkével legfőképpen Isten ellen vétkezett. Igen, Dávid elvette Úriástól Betsabét, ágyasává tette, házasságtörést követett el. Úriást a halálba küldte – gyilkolt –, és mindezzel nemcsak ellene vétett, hanem legfőképpen Isten ellen. Ez a legmélyebb és legnyomorúságosabb felismerés, amikor az ember mást már nem is tud tenni, csak sírni.

Dávid nem kereste a mentségeket, nem próbálta kicsinyíteni vagy eltuosolni tetteit, nem hibáztatta a körülményeket. Mélyen és őszintén magába nézett. Amikor felismerte, mit tett, akkor azonosult azzal, amit tett. Mivel azonban Istent teljes szívéből szerette – még legnyomorúságosabb állapotában is –, ezért nem dobta el magától az életét. Tudta, hogy bármi történjék is, vállalnia kell a következményeket, de reménykednie lehet a folytatásban is. Így tekintett magába, és így nézett felfelé is. Vállalta tetteit, és így könyörgött összetört szívvel

a segítségért. Megértette azt, amiről sok-sok évszázad múltán az Úr Jézus beszélt tanítványainak: „*Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúskodások és az istenkáromlások. Ezek teszik tisztátalanná az embert.*” (Mt 15,19-20a) Ezért tudott – nyilván szinte meghasonlott állapotban – szívvel és szívből e szívért imádkozni: „*Tiszta szívet teremts bennem és az erős lelket újítsd meg bennem.*” (Zsolt 51,12)

Dávid tudta, hogy e tiszta szívet nem lehet magunktól, emberi eszközökkel, praktikákkal megkapni. E tiszta szívet kizárólag teremteni lehet. Ahogy Isten a semmiből, a kaószból a mindenséget megteremti, úgy tudja a bűnbánatunkat látva megteremteni azt. Hatalmas csoda és ajándék ez.

Pedig Dávid király még a Messiásváradalom idejének gyermeke volt. Ő még nem láthatta szemtől szemben az Urat, miként később a tanítványok. Ő még nem olvashatta leírt gyógyításait, tanításait, csodáit, miként a mai ember. Ő még nem láthatta a golgotai keresztet, és ő még nem tudhatta, hogyan váltja és szabadítja meg Isten a legtökéletesebben a Benne bízókat

a bűneikből. Ő csak annyit tudott, hogy Isten akkor tud újra megvidámítani, helyre tenni, átformálni, új szívet teremteni, ha igazán megértjük, mit tettünk Őellene. Dávid csak annyit tudott, hogy Istennél van a szabadulás.

Mi már azt is tudhatjuk, hogy Jézus neve annyit tesz: Szabadító. Ő olyan Úr, aki irgalmas. Aki nem ítéletet. Aki nem tör felettünk pálcát. Aki nem néz le minket, és nem súg össze a hátunk mögött. Olyan Úr, aki megért és könyörül. S teszi mindezt azért, hogy felemeljen, megtisztítson, és azért is, hogy mi is más szemmel nézzünk azokra, akiket e földi úton társakul, útítársakul kaptunk.

Dávid király még annak a kornak a szülöttje volt, akik a bűnökért áldozatokat mutattak be. De hogy mennyire alázatos marad még ebben is a király, tükröződik a zsoltár záró fohászában: „*Hiszen a véresáldozatot nem kedveled, és ha égőáldozatot adnék is, nem vennéd szívesen. Isten előtt a töredelmes lélek a kedves áldozat. A töredelmes és megtört szívet nem veted meg, Istenem!*” Mennyire érti és tudja, hogy a legfőbb áldozat, amit adni tudunk, az a töredelmes lélek, semmi más. A lelkünkben ott legbelül hozhatjuk meg azt, amit semmi más nem tud pótolni és helyettesíteni. Isten pedig jobban ismeri szívünket, mint bárki más. Ő látja, hallja, érti, s nem veti meg, nem veti el. Hogy is tenné, ha arra képes volt, hogy meghaljon értünk Fiában, Krisztusban a golgotai kereszten?

Vajon bele merünk-e nézni így lelkünk legmélyebb zugaiba, hogy azután valóban átélhessük a feltámadás csodáját: a tiszta szív békességét? Mert Ő tiszta szívet szeretne teremteni bennünk, amelyben igazi öröm lakozhat. A feltámadás öröme: életünk legtisztább vágya és ereje: Jézus. Ámen. ■

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2026. február 22. ■ Kézműves gyermekdelután a pomázi gyülekezeti házban.
2026. február 25. - március 25. ■ Szerdánként bibliaiskola Pomázon.
2026. február 27. ■ Presbiteri gyűlés.
2026. március 7. ■ Egyházmegyei konfirmandus találkozó Százhalombattán.
2026. március 13. ■ '48-as megemlékezés a honvédsíroknál a református temető kertben.
2026. március 21. ■ Kiránduló körünk látogatása a Gellért-hegyen.
2026. március 22. ■ Kézműves gyermekdelután Pomázon. Psalmus kórus szolgálata a leányfalui Idősek Református Szeretetotthonában.
2026. március 28. ■ Kertrendezés és nagytakarítás Csobánkán.
2026. április 1. ■ Vizitáció és istentisztelet Pomázon.
2026. április 3. ■ Nagypénteki passióéneklés Pomázon. Imaséta a pomázi gyülekezeti házban.
2026. április 4. ■ Márk evangéliuma – egyfelvonásos színházi előadás a pomázi Művelődési Ház és Könyvtárban a szentendrei és a budakalászi református gyülekezet tagjainak előadásában.
2026. április 10. ■ Presbiteri gyűlés.
2026. április 18. ■ Egyházmegyei ifjúsági találkozó Szentendrén.
2026. április 19. ■ Istentiszteleteink és a pomázi református temető kertben emlékeztünk meg Demeter Józsefről, gyülekezetünk korábbi lelkipásztoráról, halálának 50. évfordulóján. Délután kézműves gyermekalkalom Pomázon.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2026. április 25. ■ Gyülekezeti nagytakarítás Pomázon.
2026. május 3. ■ Anyák napi istentisztelet Pomázon és Csobánkán.
2026. május 8-10. ■ Ifi-konfi hétvége az Esztergomi Református Konferenciaközpontban.
2026. május 9. ■ Egyházmegyei kórustalálkozó Salgótarjánban.
2026. május 14. ■ Urunk, Jézus Krisztus mennybemenetelének napja, ünnepi istentisztelet Pomázon és Csobánkán.
2026. május 16. ■ Konfirmációs vizsga és presbiteri gyűlés Pomázon.
2026. május 17. ■ Konfirmáció és az 50 éve konfirmáltak köszöntése Pomázon.
2026. május 24. ■ Pünkösdi ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségekben Pomázon és Csobánkán.
2026. május 25. ■ Pünkösdi ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségekben Pomázon és Csobánkán; gyülekezeti ebéd és délután Csobánkán.
2026. május 30. ■ Kézműves gyermekdelután Pomázon.
2026. június 14. ■ Psalmus kórus évadzáró szolgálata Pomázon.
2026. június 30. – július 4. ■ Napközis tábor a pomázi gyülekezeti házban. A tábor 8.00-16.30 óra között kerül megrendezésre.
2026. július 16-19. ■ Imádságban együtt – családos tábor Mályiban, a Mécses Központban.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2026. január 18-án elhunyt **Dudkáné Kiefer Éva** (†86) testvérünk.
Hamvainak Dunába szórása 2026. március 25-én volt Budapesten.

Isten vigasztalását kérjük a gyászoló családnak!

**Gyülekezeti újságunk
következő száma
várhatóan
2026. június 28-án
jelenik meg.**

1 + 1 %

Kérjük, hogy adója első 1%-ával támogassa Ön is a Magyarországi Református Egyház értékteremtő társadalmi szolgálatát!

Technikai szám: 0066

Bővebb információ:

<http://www.reformatus.hu/egyszazalek/>

***

Az adóbevallásunk során lehetőségünk van az adónk további 1%-áról is rendelkezni. Társegyház-községünk megsegítésére is köszönettel fogadjuk az adó 1%-át, amit a gyülekezetünk teljes körű hitéletének, istentiszteletének otthont adó templom védelmére, a közösségi életnek teret biztosító intézményeink fejlesztésére fordítunk. **KÖSZÖNJÜK.**

Pomázi Református Gyülekezetért Alapítvány

Adószám: 18693829-1-13

Kérjük, hogy alapítványunkat adományokkal is támogassa.

Az alapítvány számlaszáma:

MBH Bank Nyrt. Pomázi Fiókja
65700055-10140114-00000000

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.

Telefon: 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház:

2014 Csobánka, Béke út 9.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: www.pomaz.reformatus.hu/

Facebook:

www.facebook.com/pomazcsobankareformatus/

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 11784009-2222253-00000000

Csobánka: 11784009-2222260-00000000

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor

(e-mail: nyilas.zoltan@reformatus.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter,

Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: puskas.attila.dr@gmail.com;

Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com;

Tel.: +36-20-9325-110)

Nyomdai előkészítés: brildi Kiadványok

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, gyülekezeti használatra, ingyenes terjesztésben.

Adományokat köszönettel elfogadjuk.

Újságunk korábbi lapszámait elérhetők az Issuu alábbi linkjén is:

https://issuu.com/pomaz_csobankai_reformatus

Képek a bibliaiskoláról

Február 25-étől hat egymást követő héten vehettünk részt és tanulmányozhattuk az Úri imádságot Máté evangéliuma alapján bibliaiskolánkban

ÁLDÁS

Gyönyörködj az Úrban, és megadja szíved kéréseit!
Hagyd az Úrra utadat, bízzál benne, mert ő munkálkodik.
(Zsolt 37,4-5)

Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség
szervezésében

CSALÁDOS TÁBOR

IMÁDSÁGBAN EGYÜTT

2026. július 16-19.

HELYSZIN:
MÉCSES REFORMÁTUS KÖZPONT

CÍM:
MÁLYI, GARDONYI GEZA UTCA 2.

RÉSZVÉTELI DÍJ: 70 000 FT, AMELY
TARTALMAZZA AZ ÁGYNEMŰT, TÓSTRAND BELÉPŐT
ÉS A TELJES ELLÁTÁST.

JELENTŐS GYEREKEDVEZMÉNYEK VEHETŐK
IGÉNYBE ÉLETKORTÓL FÜGGŐEN!
RÉSZLETEK ELÉRHETŐSÉGEINKEN
KERESZTÜL KAPHATÓK:
TELEFON: 06-26/325-297
E-MAIL: POMAZ-CSOBANKA@REFORMATUS.HU

Jelentkezési
határidő:
2026. május 31.

Nyári NAPKÖZIS GYEREK TÁBOR

BIBLIAI TÖRTÉNETEK • KREATÍV FOGLALKOZÁSOK
• ZENE • JÁTÉKOK

2026. JÚNIUS 30 - JÚLIUS 4. | Résztvételi díj: 25 000 Ft

Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség